

Številka: 018-139/2025-25

Datum: 10. 2. 2026

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011, s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Aleksandra Petrovčiča, kot predsednika senata ter Marka Medveda in Igorja Luzarja, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Nakup kirurškega robota*«, na podlagi zahtevka za revizijo vlagatelja Recovery Bridge, trgovina z medicinskimi pripomočki, d.o.o., Velike Lipljene 56, Turjak, ki ga po pooblastilu zastopa Odvetniška družba Potočnik in partnerke, o.p., d.o.o., Slovenska cesta 54, Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika in pooblaščenega naročnika UKC Maribor, Ljubljanska ulica 5, Maribor (v nadaljevanju: naročnik), dne 10. 2. 2026

odločila:

1. Zahtevek za revizijo se zavrne.
2. Zahteva vlagatelja za povrnitev stroškov pravnega varstva se zavrne.

Obrazložitev:

Naročnik je obvestilo o javnem naročilu – splošno področje na Portalu javnih naročil objavil dne 25. 9. 2025, pod številko objave JN007525/2025-EUe16/01 in istega dne v Uradnem listu EU, št. objave 628561-2025, s popravki, objavljenimi dne 9. 10. 2025, dne 22. 10. 2025 in dne 30. 10. 2025 na Portalu javnih naročil, št. objave JN007525/2025-EUe16/01-P01, JN007525/2025-EUe16/01-P02 in JN007525/2025-EUe16/01-P03 ter v Uradnem listu EU, št. objave 661816-2025, 695187-2025 in 718284-2025. Naročnik izvaja odprti postopek v skladu s 40. členom Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 in naslednji; v nadaljevanju: ZJN-3). Naročnik predmetnega javnega naročila je Urad Republike Slovenije za nadzor, kakovost in investicije v zdravstvu, Ulica Ambrožiča Novljana 7, Ljubljana, uporabnik in pooblaščen naročnik pa UKC Maribor, Ljubljanska ulica 5, Maribor.

Zoper določbe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila je vlagatelj dne 28. 10. 2025 vložil *Zahtevek za revizijo* (v nadaljevanju: zahtevek za revizijo), v katerem predlaga, da se zahtevku za revizijo ugotovi in postopek oddaje javnega naročila v celoti razveljavi. Podredno predlaga, da se zahtevku za revizijo ugotovi, odpravi več nezakonitih določb iz poglavja C) *Specifikacija zahteva*

naročnika – popravek 2 in dopusti, da ponudniki ponudijo opremo (sistem), kot predlaga vlagatelj. Zahteva tudi povrnitev stroškov pravnega varstva.

Naročnik je dne 10. 11. 2025 z dokumentom *Odločitev* zahtevke za revizijo zavrnil, zavrnil pa je tudi vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva (v nadaljevanju: odločitev o zahtevku za revizijo).

Naročnik je Državni revizijski komisiji dne 13. 11. 2025 odstopil dokumentacijo v zvezi s predmetnim javnim naročilom in dokumentacijo o predrevizijskem postopku.

Vlagatelj se je dne 13. 11. 2025 opredelil do navedb naročnika v odločitvi o zahtevku za revizijo; zahteva povrnitev nadaljnjih stroškov pravnega varstva (v nadaljevanju: opredelitev do navedb naročnika).

Naročnik se je z vlogo z dne 24. 11. 2025 opredelil do navedb vlagatelja v opredelitvi do navedb naročnika (v nadaljevanju: vloga z dne 24. 11. 2025). Izpostavlja pomislek glede aktivne legitimacije vlagatelja. Do navedb naročnika iz te vloge se je vlagatelj, skladno z dopisom Državne revizijske komisije z dne 4. 12. 2025, opredelil z vlogo z dne 10. 12. 2025; zahteva povrnitev nadaljnjih stroškov pravnega varstva (v nadaljevanju: vloga z dne 10. 12. 2025).

Državna revizijska komisija je dne 6. 1. 2026 vlagatelja in naročnika pozvala na predložitev izpisov relevantnih delov spletnih strani oz. dokazil v tujem jeziku, na katere sta se v svojih vlogah sklicevala v zvezi z dokazovanjem navedb, skupaj z overjenimi prevodi v slovenski jezik.

Vlagatelj je Državni revizijski komisiji dne 13. 1. 2026 posredoval overjene prevode listin; zahteva povrnitev nadaljnjih stroškov pravnega varstva. S prevodi je Državna revizijska komisija dne 15. 1. 2026 seznanila naročnika in mu dala možnost, da se o predloženih listinah izjavi, kar je storil z vlogo z dne 20. 1. 2026 (v nadaljevanju: vloga z dne 20. 1. 2026).

Naročnik je Državni revizijski komisije dne 15. 1. 2026 posredoval overjene prevode listin, s katerimi je Državna revizijska komisija dne 20. 1. 2026 seznanila vlagatelja in mu dala možnost, da se o predloženih listinah izjavi. Hkrati je Državna revizijska komisija vlagatelju v seznanitev in opredelitev posredovala tudi naročnikovo vlogo z dne 20. 1. 2026. Vlagatelj se je do navedenega opredelil z vlogo z dne 23. 1. 2026; zahteva povrnitev nadaljnjih stroškov pravnega varstva (v nadaljevanju: vloga z dne 23. 1. 2026).

I.

Vlagatelj je pred potekom roka za prejem ponudb vložil zahtevek za revizijo in uveljavljal kršitev naročnika pri določitvi več tehničnih zahtev predmeta javnega naročila iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Naročnik je očitke vlagatelja vsebinsko obravnaval in jih zavrnil, v vlogi z dne 24. 11. 2025 pa izrazil pomislek o obstoju njegove aktivne legitimacije. Navaja, da zaradi določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, vezanih na ukrep IPI in navedb vlagatelja iz opredelitve do navedb naročnika o tem, katero blago ponuja, vlagatelj ne more biti ponudnik, zato mu iz tega razloga ne more nastati škoda. Vlagatelj se z navedbami naročnika ne strinja in je svoje, s tem povezano stališče, predstavil v vlogi z dne 10. 12. 2025.

V skladu s 1. alinejo prvega odstavka 14. člena ZPVPJN se aktivna legitimacija prizna vsaki osebi, ki ima ali je imela interes za dodelitev naročila in ji je ali da bi ji lahko z domnevno kršitvijo nastala škoda. Iz navedene določbe izhajata dva bistvena elementa za priznanje aktivne legitimacije, ki morata biti izpolnjena kumulativno, in sicer: interes za dodelitev javnega naročila

ter možnost nastanka škode, ki bi vlagatelju utegnila nastati zaradi zatrjevanе naročnikove kršitve.

V obravnavanem primeru je vlagatelj pred potekom roka za predložitev ponudb vložil zahtevek za revizijo zoper določbe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in zatrjeval, da naročnik tehničnih specifikacij ni oblikoval skladno z ZJN-3. Če bi se te vlagateljeve navedbe izkazale za utemeljene, bi lahko bilo vlagatelju zaradi spornih določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila onemogočeno, da se na podlagi enakopravnih izhodišč poteguje za izvedbo konkretnega javnega naročila. Zato je potrebno ugotoviti, da bi zatrjevanе kršitve naročnika lahko bistveno vplivale na vlagateljev pravni položaj v predmetnem postopku oddaje javnega naročila in bi mu lahko, če vlagatelj ne bi imel možnosti njihove odprave v postopku pravnega varstva, povzročile tudi škodo, ki bi se kazala v morebitni nepridobitvi predmeta javnega naročila.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da pomisleku naročnika, da vlagatelju ni mogoče priznati aktivne legitimacije, ni mogoče pritrditi. Čeprav Državna revizijska komisija po vpogledu v dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila ugotavlja, da je naročnik v njej res določil *Ukrep IPI za gospodarski subjekt* (5. podtočka točke 2.11.1 *Razlogi za izključitev* v poglavju II *Ponudba* v delu B) *Navodila ponudnikom za izdelavo ponudbe* dokumenta *Dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila*) in *Ukrep IPI glede porekla medicinskih pripomočkov* (točka 2.12 *Tehnične zahteve* v poglavju II *Ponudba* v delu B) *Navodila ponudnikom za izdelavo ponudbe* dokumenta *Dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila*), pojasnjuje, da je vlagatelj (kot že ugotovljeno) vložil zahtevek za revizijo še pred potekom roka za predložitev ponudb, zato mu za priznanje aktivne legitimacije v smislu prve alineje prvega odstavka 14. člena ZPVPJN v povezavi s prvo povedjo drugega odstavka 14. člena ZPVPJN (še) ni bilo treba predložiti ponudbe. Navedeno pomeni, da se v tej fazi postopka še ne ugotavlja, ali vlagatelj izpolnjuje zahteve, kot jih je določil naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila.

Upošteva je navedeno in upošteva je, da vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da je registriran za opravljanje dejavnosti, ki je predmet javnega naročila in je zainteresiran za pridobitev pravnega posla (čemur naročnik ne nasprotuje), Državna revizijska komisija ugotavlja, da sta izpolnjena oba elementa aktivne legitimacije iz prve alineje prvega odstavka 14. člena ZPVPJN.

Ker je Državna revizijska komisija ugotovila, da so v konkretnem primeru (poleg aktivne legitimacije) izpolnjeni tudi ostali procesni pogoji iz prvega odstavka 31. člena ZPVPJN je zahtevek za revizijo, na podlagi drugega odstavka 31. člena ZPVPJN, sprejela v obravnavo.

Po pregledu dokumentacije o javnem naročilu ter preučitvi navedb vlagatelja in naročnika je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

II.

Predmet zadevnega javnega naročila je nakup kirurškega robota, vzdrževanje opreme za obdobje desetih let od poteka garancijskega roka in dobava potrošnega materiala za obdobje štirih let. Naročnik je določil, da mora biti ponujena oprema (kirurški robot) nove generacije iz redne proizvodnje letnik 2025 in še nikoli uporabljena. Tehnične zahteve kirurškega robota, zahteve glede vzdrževanja in potrošnega materiala za kirurške posege je določil v poglavju C) *Specifikacija zahtev naročnika* v dokumentu *Dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila*.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo navaja, da je namen naročnika pri nakupu kirurškega robota izvajanje naprednih, minimalno invazivnih operacij z visoko natančnostjo, stabilnostjo in ergonomijo za kirurga, in s tem razširitev kirurških zmogljivosti UKC Maribor.

Vlagatelj zatrjuje, da naročnik z nekaterimi tehničnimi zahtevami daje prednost pri pridobitvi javnega naročila točno določenemu ponudniku, ne da bi imel za to objektivno opravičljive razloge in s kombinacijo tehničnih zahtev omejuje konkurenco (izpostavlja odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-006/2020). S tem krši temeljena načela javnega naročanja in določbo četrtega odstavka 68. člena ZJN-3. Navaja, da se z zahtevkom za revizijo zavzema za položaj, ko bo oddaja dopustne ponudbe, glede na realne potrebe naročnika, uporabo in cilj, ki ga le-ta zasleduje z nakupom kirurškega robota, omogočena ne le preferiranemu ponudniku, ampak tudi vlagatelju in drugim ponudnikom.

Naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo pojasnjuje, da se v UKC Maribor izvajajo zdravstvene storitve na terciarni ravni, med drugim tudi najzahtevnejši operativni posegi. Strokovno se trudi slediti napredku, novim in sodobnim medicinskim tehnikam, ki jih omogoča sodobna medicinska tehnologija. Pojasnjuje, da UKC Maribor že vrsto let uporablja standardno operativno laparoskopsko tehnologijo, ki nekatere tehnično zelo zahtevne kirurške posege v rokah izkušenega kirurga sicer teoretično omogoča, vendar so takšni posegi tehnično izredno zapleteni in zahtevajo zelo dolgo kirurško učno krivuljo. Oprema popolnega robotskega sistema bi izvedbo takšnih posegov bistveno olajšala, skrajšala čas operacije in zmanjšala pojavnost potencialnih zapletov po operaciji in tako izrazito prispevala k večji varnosti pacienta. UKC Maribor ne potrebuje in zato tudi ne kupuje dodatne naprave z enako tehnologijo, ki je v ustanovi že v uporabi, temveč kupuje napravo z najsodobnejšo, tehnološko naprednejšo zasnovo, ki omogoča izvedbo zahtevnejših in kompleksnih operativnih posegov. Nakup kirurškega robota je namenjen zagotavljanju celostne obravnave pacientov z različnimi, tudi redkimi in kompleksnimi patološkimi stanji, nenazadnje tudi reševanju življenj pacientov ter predvsem tistim »izjemnim« primerom pacientov, kjer se z obstoječimi aparati (in laparoskopsko tehniko) ne more uspešno izvesti operacije. Naročnik s tem zasleduje cilj, da je v okviru javnega zdravstvenega sistema vsakemu pacientu, ne glede na stopnjo in vrsto funkcionalnih motenj, zagotovljena dostopnost in možnost ustreznega kirurškega zdravljenja. Poudarja, da je oblikovanje potreb vezano na odgovornost za zakonito in pravilno izvajanje njegovih nalog oz. dejavnosti in kot tako sodi v domeno njegovih poslovnih odločitev. Meni, da je v obravnavanem primeru zadostil zahtevam ZJN-3, saj je pri oblikovanju tehničnih specifikacij izhajal iz objektivnih potreb in predvsem opisanih prednosti, ki jih razpisani predmet javnega naročila prinaša. V vlogi z dne 21. 11. 2025 poudarja, da stremi k nabavi najmodernejšega kirurškega robotskega sistema, ki omogoča čiste robotske operacije in da ni pripravljen sklepati kompromisov in nabavljati starejše, hibridne tehnologije, pri kateri se robotski sistem kombinira z ročnimi, laparoskopskimi tehnikami.

Med vlagateljem in naročnikom je spor glede vprašanja, ali je naročnik tehnične zahteve za kirurškega robota, katerega nabava je predmet zadevnega javnega naročila, določil v skladu z 68. členom ZJN-3, načelom zagotavljanja konkurence med ponudniki (5. člen ZJN-3), načelom enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3) in načelom sorazmernosti (8. člen ZJN-3).

a. podtočki I.4 in I.11 poglavja C) *Specifikacija zahtev naročnika*

Naročnik je v poglavju C) *Specifikacija zahtev naročnika* v dokumentu *Dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila* določil, da mora ponujena oprema (kirurški robot) med drugim izpolnjevati naslednji tehnični zahtevi:

- »Oprema mora omogočati uporabo robotskih steplerjev« (podtočka I.4)
- »Artikulirani robotski stepler 360°« (podtočka I.11).

Iz pregleda objav na Portalu javnih naročil je razvidno, da je naročnik z zvezi z zgoraj navedenima tehničnima zahtevama prejel opozorilo zainteresiranega ponudnika o njuni nezakoniti določitvi ter predlog za njuno spremembo na način, da bosta dopuščali tudi uporabo primerljivih sistemov steplanja v okviru robotsko asistiranе kirurgije, na katerega je naročnik dne 20. 10. 2025 ob 12:00 odgovoril:

»Ad 4 in 11) Naročnik od zahtev iz točke 4 in 11 ne odstopa.«.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da naročnik za zgornji zahtevi, upošteva namen in potrebe naročnika, ki jih zasleduje z nakupom kirurškega robota ter funkcijo kirurških steplerjev, nima objektivno opravičljivih razlogov in kot takšni neutemeljeno omejujeta konkurenco.

Vlagatelj navaja, da so steplerji instrumenti, ki zapirajo tkivo s pomočjo kovinskih sponk oz. ga prekinjajo in da je njihova osnovna funkcija varen, hiter in zanesljiv rez ali spoj tkiv z mehansko aplikacijo sponk. Dalje navaja, da obstajata dve vrsti steplerjev, in sicer laparoskopski in robotski in da je edina razlika med njimi v tem, da se laparoskopske steplerje uporablja ročno (asistent ob operacijski mizi), robotske pa se upravlja s pomočjo (preko) kirurškega robota preko konzole in joysticka. Ne glede na način rokovanja s posamezno vrsto steplerjev, sta obe vrsti po svoji funkciji in uporabi primerljivi in enakovredni, pa tudi enakovredno (zadovoljivo) zagotavljata končni cilj, ki je v spoju oz. resekciji tkiva. Ker predstavljata alternativno rešitev ena drugi, bi moral naročnik ponudnikom omogočiti, da v okviru ponujenega robotskega sistema zagotovijo kateregakoli od enakovrednih načinov steplanja, ne pa zahteve nesorazmerno omejiti zgolj na enega od njih.

Potreba naročnika, ki je v varni, strokovni, zanesljivi in učinkoviti izvedbi širokega spektra zahtevnih kirurških posegov, ne determinira obveznosti uporabe robotskega steplerja kot edine ustrezne tehnološke rešitve, nujne za izvedbo mehanskega zapiranja ali rezanja tkiva. Njegov cilj je enakovredno dosegljiv tudi z naprednimi in pametnimi laparoskopsko vodenimi steplerji, s katerimi naročnik že razpolaga in jih v kirurški praksi zadovoljivo uporablja, kar je prepričljiv dokaz, da sporna zahteva ne izhaja iz objektivno nujnih zdravstvenih ali funkcionalnih razlogov naročnika, ampak je nezakonito izrazito preferenčna. Ti instrumenti omogočajo varno izvedbo posega tudi v robotsko asistiranih operacijah, pri čemer so splošno sprejeti v strokovni praksi in se rutinsko uporabljajo pri enakih posegih, kot jih opredeljuje naročnik. V potrditev navedenega vlagatelj predlaga zaslišanje svojega zakonitega zastopnika in imenovanje izvedenca ustrezne stroke.

Vlagatelj zatrjuje, da so laparoskopski steplerji optimalnejša izbira od robotskih, saj omogočajo krajši operativni čas, manjšo potrebo po menjavi instrumentov, nižje stroške posega, ob primerljivi ravni kirurške varnosti in da klinične superiornosti robotskih steplerjev v primerjavi z laparoskopskimi ni¹; da so laparoskopski steplerji strokovno utemeljena in sprejemljiva alternativa robotskim; da uporaba laparoskopskih steplerjev v ničemer ne ogroža varnosti in kakovosti izvajanja posegov, pač pa jih celo izboljšuje; da robotski steplerji v primerjavi z laparoskopskimi ne zagotavljajo klinične prednosti².

Tudi empirični podatki in medicinske raziskave potrjujejo, da se v robotsko podprtih kirurških postopkih (pogostejše) uporabljajo laparoskopski steplerji, kot klinično in ekonomsko ugodnejša izbira. S sprejemom opreme, ki zagotavlja laparoskopsko steplanje pri robotsko asistiranih

¹ Hafermann et al. 2025 – Comparing the effect of laparoscopic and robotic stapling on clinical outcomes, efficiency, and costs of robot-assisted Roux-en-Y gastric bypass (v nadaljevanju: študija Hafermann et al. 2025)

² Tejedor et al. 2020 – The use of robotic or laparoscopic stapler in rectal cancer surgery: a systematic review and meta-analysis (v nadaljevanju: študija Tejedor et al. 2020/12)

posegih bi naročnik zadovoljil vse svoje potrebe, poleg tega pa bi le tako ravnal tudi skladno z načelom gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti.

Vlagatelj zatrjuje tudi, da naročnik pri določanju spornih tehničnih zahtev očitno ni ločil med funkcijami, ki so strokovno in operativno nujne za izvedbo posegov (»must have«) ter funkcijami, ki so željeno dopolnilo ali tehnološka nadgradnja sistema (»nice to have«). Sporni zahtevi določata konkretno tehnično rešitev, ki ni nujna za izpolnitev osnovnega funkcionalnega cilja opreme (varno in učinkovito zapiranje in resekcija tkiv). Objektivna potreba po uporabi robotskih steplerjev klinično ni dokazana, sporni zahtevi pa predstavljata »nice to have« zmožljivost, ki ne more biti uporabljena kot izključitveni kriterij ponudbe, saj to presega realne potrebe naročnika in neupravičeno omejuje konkurenco. Vlagatelj meni, da bi moral naročnik svojo zahtevo oblikovati funkcionalno, kot npr. zahtevo po omogočanju varnega mehanskega zapiranja tkiv v robotsko podprtih posegih, ne pa z vezanjem na specifično tehnologijo. V konkretnem primeru je nujna funkcija steplanje, ne pa točno določen način steplanja ob več enakovrednih uveljavljenih načinih steplanja.

Naročnik s spornima tehničnima zahtevama preferira specifično tehnološko izvedbo konkretnega proizvajalca, ne da bi imel za to objektivno utemeljene razloge. Razpisana oprema, ki izpolnjuje sporni zahtevi in zagotavlja robotsko steplanje ni edina primerna rešitev za doseg naročnikovega cilja in potreb, saj robotsko steplanje ni nujno, vitalno za kakovostno in varno izvedbo robotsko podprtih kirurških posegov.

Naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo odgovarja, da vlagatelj svoje rešitve napačno označuje za enakovredne in primerljive in poda primerjavo z nakupom kuhinjskega robota s funkcijo gnetenja testa. Poudarja, da robotski steplerji omogočajo varno in natančno izvedbo najzahtevnejših posegov; da se zmanjša možnost človeške napake, saj je omogočena dostopnost do težko dostopnih organov; da z vidika pacientov velikokrat predstavljajo manjšo možnost za razvoj obolevnosti in smrtnosti po operaciji. Sprašuje se, v čem je smisel nabave kirurškega robota, če je potrebno posamezne funkcije izvajati ročno. Zgolj dejstvo, da vlagateljeva oprema ne omogoča določenih »robotsko« podprtih funkcij, ne pomeni, da naročnikove zahteve niso objektivne in da so v nasprotju s temeljnimi načeli javnega naročanja.

Naročnik navaja, da se kirurgi iz UKC Maribor, ki so predvideni za začetek robotskega programa in ki razpolagajo z dolgoletnimi izkušnjami na področju naprednih laparoskopskih operacij, zavedajo omejitev laparoskopije – omejena gibljivost instrumentov, vid v dveh nivojih 2D, okorna ergonomija, tresenje rok, ki zmanjša natančnost operacije, omejen dostop in manevrski prostor - ki bi jih s pomočjo kirurške robotske platforme premostili. Pojasnjuje, da so glavne prednosti robotske kirurgije, ki je nadgradnja laparoskopske, da je med kirurgovo roko in inštrumentom pomočnik – robotski sistem, kar omogoča boljšo gibljivost inštrumentov, natančno in gladko gibanje brez tresljajev kirurgovih rok, boljšo vidljivost, 3D sliko, boljšo motoriko, ki omogoča natančnejšo izvedbo posegov, z manjšo izgubo krvi, poškodbo okolnih tkiv, manj bolečin po posegih in posledično hitrejše okrevanje.

Navaja, da v strokovni literaturi obstajajo številni dokazi o prednostih robotskih spenjalnikov – njihova uporaba npr. pri kirurgiji debelega črevesa in danke je omogočila poenostavitve procesa, saj so se zaradi manj sprožitve spenjalnika zmanjšali zapleti operacije, privedla je tudi do boljših

kratkoročnih izidov zdravljenja pacientov³. Navaja, da so prednosti robotskih spenjalnikov nedvoumno opisane tudi na področju požiralnika⁴, želodca, jeter in trebušne slinavke.

Naročnik navaja, da sklicevanje vlagatelja na študijo Hafermann et al. 2025 in študijo Tejedor et al. 2020/12 ni utemeljeno.

Naročnik navaja, da robotski steplerji nudijo vrsto prednosti napram laparoskopskim. Gre za dva različna tehnološka pristopa, ki nikakor nista primerljiva, kot skuša napačno prikazati vlagatelj. Glede na izpostavljene prednosti robotskih steplerjev, čemur pritrjujejo tako dolgoletne izkušnje kirurgov v UKC Maribor kot strokovna literatura, sta sporni tehnični zahtevi objektivno opravičljivi in skladni z ZJN-3.

Vlagatelj v opredelitvi do navedb naročnika vztraja pri očitkih iz zahtevka za revizijo in navaja, da naročnik namerno ignorira bistvo njegovih očitkov. Navaja, da je naročnikova primerjava s kuhinjskim robotom neustrezna in zavajajoča, ker zamenjuje splošno kirurško funkcijo (mehansko spajanje tkiva) s točno določeno tehnično izvedbo te funkcije, ki jo omogoča le en proizvajalec kirurškega robota. Funkcionalna potreba naročnika ni »robotsko steplanje« temveč zmožnost varnega in učinkovitega mehanskega spajanja tkiva med robotsko asistirano operacijo. Uporaba laparoskopskega steplerja v robotski kirurgiji ni »korak nazaj« ali primerjava z »ročnim delom«, temveč je uveljavljena, varna in pogosto celo stroškovno učinkovitejša strokovna praksa.

Vlagatelj dalje navaja, da naročnik za svoje trditve o domnevni klinični superiornosti robotskih steplerjev ni predložil nobenega dokaza. Argumentacijo gradi na splošnih trditvah, ki jih ne podkrepi z nobeno primerljivo klinično študijo, ki bi dokazovala statistično značilno boljše klinične rezultate v primerjavi z uporabo naprednih laparoskopskih steplerjev. Gre za naročnikove subjektivne ocene, brez podlage, ki bi omogočila razumevanje, zakaj naj bi bila robotska rešitev nujno in dokazljivo boljša od laparoskopske in možnost vsebinske opredelitve do zatrtih prednosti. Dalje navaja, da naročnik selektivno nasprotuje njegovim navedbam in prezre ključne ugotovitve.

Vlagatelj nasprotuje navedbam naročnika, da njegovo sklicevanje na študijo Hafermann et al. 2025 in študijo Tejedor et al. 2020/12 ni utemeljeno. Vztraja pri ustreznosti predloženih dokazil.

Vlagatelj navaja tudi, da naročnik pri naštevanju prednosti robotske kirurgije robotskega spenjalnika, kot ključne prednosti, sploh ne omeni. S tem potrjuje, da so glavne prednosti robotskega sistema v inštrumentih in 3D vizualizaciji, ne pa v spenjalniku, kot enem izmed številnih inštrumentov, kar izhaja tudi iz študije Hanaoka et al. 2024, ki jo izpostavlja naročnik. Navaja, da tudi druga strokovna literatura⁵ ni ugotovila razlik med posegoma, kar dodatno potrjuje ugotovitve vlagatelja.

³ Hanaoka et al. 2024 - Comparison of short-term outcomes and defecatory function following robotic and conventional laparoscopic surgery for stapled-ileal pouch-anal anastomosis: a retrospective cohort study (v nadaljevanju: študija Hanaoka et al. 2024)

Tejedor et al. 2020 - Advantages of using a robotic stapler in rectal cancer surgery (v nadaljevanju: študija Tejedor et al. 2020/04)

⁴ Milone et al. 2025 - Study Group. Anastomotic leakage following robot-assisted minimally invasive esophagectomy (RAMIE): which anastomosis should be preferred? (v nadaljevanju: študija Milone et al. 2025)

⁵ Flynn et al. 2021 - Robotic versus laparoscopic ileal pouch-anal anastomosis (IPAA): a systematic review and meta-analysis (v nadaljevanju: študija Flynn et al. 2021) (op. Državne revizijske komisije - študijo, na katero se sklicuje v opredelitvi do navedb naročnika in katere prevod je predložil z vlogo z dne 13. 1. 2026 vlagatelj napačno poimenuje »Pellino et al., 2021«)

Vlagatelj dalje navaja, da ne razume odločitve naročnika, ki na več mestih poudarja varnost pacientov tudi pri najtežjih operativnih posegih, saj iz več raziskav izhaja, da uporaba robotskega spenjalnika v nekaterih posegih podaljša čas operacije za več kot 15 minut⁶, kar posledično povečuje možnost kirurških okužb za pacienta za 13%⁷. V tem kontekstu je naročnikov poudarek na »najvišji ravni varnosti« nekonsistenten in paradoksalen, razmisliti pa bi moral o dopustitvi zanesljivejših alternativ.

Vlagatelj nazadnje izpostavlja še primer dobre prakse iz največje slovenske bolnišnice, UKC Ljubljana, ki robotski sistem uporablja že od leta 2018, do danes pa je bilo opravljenih že več kot 2000 posegov. Kirurg izvaja posege, na katere se sklicuje naročnik, brez robotskega spenjalnika in brez robotskih klipov. V strokovni literaturi navaja, da pri posegih uporablja laparoskopski spenjalnik preko dodatnega porta za asistenta⁸. Dejstvo, da največja in najbolj izkušena ustanova v državi te funkcije ne uporablja in je v sedmih letih ni dokupila, je neizpodbiten dokaz, da ta funkcija ni nujna za varno in učinkovito izvajanje robotskih operacij.

Naročnik v vlogi z dne 21. 11. 2025 vztraja, da sklicevanje vlagatelja na študijo Hafermann et al. 2025 in študijo Tejedor et al. 2020/12 ni utemeljeno. Navaja, da tudi z navedbami glede študije Hanaoka et al. 2025, študije Flynn et al. 2021, študije Cheng et al. 2017 in študije Petric et al. 2025 ne more biti uspešen.

Navaja, da ima robotska platforma z vključenim spenjalnikom bistveno prednost pred robotskimi platformami, ki takšnega spenjalnika nimajo in se zanašajo na ročne spenjalnike. Slednje morajo pri robotski kirurgiji nastaviti in sprožiti asistenti, zato kirurg ne more nadzorovati tega pomembnega koraka operacije. Robotski sistem, ki ima vključen spenjalnik torej omogoča, da se anastomoze delajo varneje in pod popolno kontrolo kirurga, zato je robotska platforma, ki takšnih spenjalnikov nima integriranih, pomanjkljiva in slabša.

Vlagatelj v vlogi z dne 10. 12. 2025 zavrača navedbe naročnika in navaja, da skuša naročnik ustvariti vtis, da naj bi bila robotska staplerska tehnologija dokazano superiorna, vendar tega ne izkaže. Ponovno pojasnjuje, zakaj je njegovo sklicevanje na klinične študije ustrezno in pravilno. Meni, da naročnik selektivno uporablja literaturo. Glede trditve naročnika o vlogi asistenta navaja, da ni dokazana. Vlagatelj poudarja, da s citiranimi viri ne zatrjuje superiornosti laparoskopske platforme, temveč enakovrednost funkcionalnih rezultatov.

Naročnik v vlogi z dne 19. 1. 2026 navaja, da se je do strokovnih prispevkov, na katere se sklicuje vlagatelj, že opredelil v predhodnih vlogah. Izpostavlja še, da je UKC Ljubljana konec leta 2025 dobil drugega kirurškega robota da Vinci. Poudarja, da so robotsko asistirani posegi manj invazivni, okrevanje je hitrejše, zapletov je manj, bolniki pa bolnišnico zapuščajo bistveno prej kot včasih.

Vlagatelj v vlogi z dne 22. 1. 2026 dodaja, da skuša naročnik s svojo interpretacijo študij neuspešno utemeljiti nujnost spornih tehničnih specifikacij.

⁶ študija Hafermann et al. 2025

⁷ Cheng et al. 2017 – Prolonged Operative Duration Increases Risk of Surgical Site Infections: A Systematic Review (v nadaljevanju: študija Cheng et al. 2017)

⁸ Petric et al. 2025 - The implementation of a robotic surgical platform for the treatment of patients with malignant or pre-malignant pancreatic tumors at the University Medical Center Ljubljana (v nadaljevanju: študija Petric et al. 2025)

V skladu z alinejo b) 23. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3 pomenijo tehnične specifikacije v primeru javnih naročil blaga ali storitev specifikacijo v dokumentu, ki opredeljuje zahtevane značilnosti proizvoda ali storitve, kot so ravni kakovosti, okoljskih in podnebnih vplivov, zahteve v zvezi z oblikovanjem, prilagojenim vsem uporabnikom (vključno z dostopnostjo za invalide), ter ocenjevanje skladnosti, zahteve v zvezi z delovanjem, uporabo proizvoda, varnostjo ali dimenzijami, vključno z zahtevami v zvezi s proizvodom glede imena, pod katerim se prodaja, izrazoslovjem, simboli, preizkušanjem in preizkusnimi metodami, pakiranjem, označevanjem, uporabo znakov, navodili za uporabnike, proizvodnimi postopki in metodami na posamezni stopnji življenjske dobe blaga ali storitve, ter postopki ocenjevanja skladnosti. S tehničnimi specifikacijami naročnik opredeli zahtevane značilnosti (lastnosti) predmeta javnega naročila, ki naj bi izražale njegova pričakovanja glede namena, ki ga želi doseči z izvedbo javnega naročila. Tehnične specifikacije tako določajo zahtevane značilnosti gradnje, storitve ali blaga. Te značilnosti se lahko nanašajo tudi na točno določen postopek ali način proizvodnje ali zagotavljanja zahtevanih gradenj, blaga ali storitev ali na točno določen postopek za kakšno drugo stopnjo v njihovi življenjski dobi, tudi če takšni dejavniki fizično niso del njih, a pod pogojem, da so značilnosti povezane s predmetom javnega naročila ter sorazmerne z vrednostjo in cilji naročila (prvi odstavek 68. člena ZJN-3).

Naročnik določi tehnične specifikacije ob upoštevanju 68. člena ZJN-3, ki v četrtem odstavku določa, da morajo slednje vsem gospodarskim subjektom zagotavljati enak dostop do postopka javnega naročanja in neupravičeno ne smejo ovirati odpiranja javnih naročil konkurenci. Če tega ne upravičuje predmet javnega naročila, v skladu s šestim odstavkom 68. člena ZJN-3 v tehničnih specifikacijah ne smejo biti navedeni določena izdelava ali izvor ali določen postopek, značilen za proizvode ali storitve določenega gospodarskega subjekta, ali blagovne znamke, patenti, tipi ali določeno poreklo ali proizvodnja, ki dajejo prednost nekaterim podjetjem ali proizvodom ali jih izločajo. Take navedbe so izjemoma dovoljene, če sicer ni mogoče dovolj natančno in razumljivo opisati predmeta naročila, vsebovati pa morajo tudi besedi »ali enakovredni«. Naročnik je pri opisovanju predmeta javnega naročila omejen tudi s temeljnimi načeli javnega naročanja, pri čemer mora tehnične specifikacije določiti na način, ki zagotavlja konkurenco med ponudniki in njihovo enakopravno obravnavo (5. in 7. člen ZJN-3), hkrati pa mora zahteve določiti v obsegu, ki je potreben in sorazmeren z naravo, vsebino, namenom in obsegom predmeta naročila (8. člen ZJN-3).

Iz navedenih določb izhaja, da pravila javnega naročanja določajo, kako naj naročnik nabavi blago oz. naroči storitve, ne določajo pa, katero blago sme nabaviti oz. katere storitve sme naročiti, kakor tudi ne, katere konkretne lastnosti morajo imeti blago oz. storitve, ki jih naroča naročnik. Na podlagi navedenega gre ugotoviti, da je naročnik pri ugotavljanju svojih potreb in oblikovanju tehničnih specifikacij načeloma samostojen oz. avtonomen, kar pomeni, da tehnične zahteve določi ob upoštevanju lastnih potreb ter pričakovanj glede na predmet javnega naročila. ZJN-3 v določanje in oblikovanje potreb naročnika, na podlagi katerih ta oblikuje predmet javnega naročila tako ne posega (prim. npr. odločitve Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-120/2018, 018-062/2019, 018-111/2021). Potrebe javnih naročnikov so namreč vezane na izvajanje njihovih funkcij, ki so jim bile poverjene s predpisi, ki urejajo njihovo ustanovitev, organizacijo ter obseg izvrševanja poverjenih jim dejavnosti in/ali njihovega poslovanja. Identifikacija in oblikovanje potreb naročnika je tako že po naravi stvari vezano na odgovornost za pravilno in zakonito poslovanje oz. izvrševanje nalog, zaradi katerih je ustanovljen in je kot tako stvar naročnikovih poslovnih odločitev (in ni v domeni (potencialnih) ponudnikov). Kljub navedenemu avtonomija naročnika pri oblikovanju tehničnih specifikacij ni neomejena. Kot izhaja iz predhodno navedenega, naročnik ne sme postavljati zahtev, ki niso objektivno opravičljive in bi lahko določenim ponudnikom bodisi dajale neupravičeno prednost bodisi bi jim onemogočale udeležbo v postopku javnega naročanja.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da je cilj naročnika glede uporabe steplerjev pri izvajanju kirurških posegov varno, zanesljivo in učinkovito mehansko zapiranje ali izvedba delitve tkiva (steplanje). Navaja, da je ta cilj mogoče primerljivo oz. enakovredno uspešno izvesti s pomočjo kirurškega robota (z robotskimi steplerji preko konzole in joysticka), kot zahteva naročnik ali pa ročno (asistent z laparoskopskimi steplerji ob operacijski mizi). Zatrjuje, da bi moral naročnik dopustiti, da ponudniki v okviru ponujenega robotskega sistema zagotovijo kateregakoli od enakovrednih načinov steplanja. Sporni zahtevi presegata naročnikove realne potrebe in nista nujni za izpolnitev naročnikovega funkcionalnega cilja. Zatrjuje tudi, da (sporne) tehnične specifikacije izpolnjuje le robotski aparat da Vinci XI proizvajalca Intuitive.

Državna revizijska komisija najprej ugotavlja, da je cilj naročnika, ki ga zasleduje z izvedbo predmetnega javnega naročila, pridobiti opremo popolnega robotskega sistema, ki bi olajšala izvedbo tehnično zelo zahtevnih kirurških posegov. V luči zasledovanja tega cilja je naročnik določil, da mora kirurški robot omogočati robotsko mehansko zaprtje ali izvedbo delitve tkiva (robotsko steplanje). Potreba naročnika torej ni le v tem, da kirurški robot (v končnem) omogoča mehansko zaprtje ali izvedbo delitve tkiva na katerikoli način, npr. uporabo laparoskopskih steplerjev, ki jih izpostavlja vlagatelj in za dopustitev katerih se zavzema, pač pa, da v luči zasledovanja izvajanja čistih robotskih operacij, kirurški robot (tudi) izvedbo te funkcije omogoča robotsko. Kot predhodno že pojasnjeno, je naročnik pri ugotavljanju svojih potreb in posledično pri oblikovanju tehničnih specifikacij načeloma avtonomen, kar pomeni, da tehnične zahteve določi ob upoštevanju lastnih potreb ter pričakovanj glede na predmet javnega naročila. Upoštevajoč navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročniku ni mogoče odreči pravice, da samostojno oblikuje predmet javnega naročila in v okviru tega (v okoliščinah konkretnega primera) zahteva, da kirurški robot omogoča uporabo robotskih steplerjev, v kolikor pri tem upošteva določila ZJN-3.

Posledično se za neutemeljena izkažejo zatrjevanja in izvajanja vlagatelja, v okviru katerih sam opredeljuje »realne« potrebe naročnika in jih zamejuje na zasledovanje le končnega cilja/potrebe, tj. varnega, strokovnega, zanesljivega in učinkovitega mehanskega zaprtja ali izvedbe delitve tkiva. Upošteva potrebe naročnika tudi ni mogoče slediti vlagatelju, da bi moral naročnik v okoliščinah konkretnega primera izkazati neprimerljivost oz. neustreznost drugih metod, ki jih izpostavlja vlagatelj. Ker vlagatelj izhaja iz napačne predpostavke, da je potreba naročnika »le« v izvedbi mehanskega zaprtja ali izvedbe delitve tkiva (ne pa, da je njegova potreba, da se to izvede robotsko) se za neutemeljena izkažejo tudi vsa njegova zatrjevanja o ne-nujnosti spornih tehničnih zahtev za zadovoljitev naročnikih potreb. Upošteva, da je cilj naročnika pridobiti opremo popolnega robotskega sistema, je v okoliščinah konkretnega primera po presoji Državne revizijske komisije zato zmotno zatrjevanje vlagatelja, da gre z vidika potreb naročnika le za »nice to have« funkcionalnosti oz. želene nadgradnje sistema. V luči navedenega se za neutemeljena izkažejo še zatrjevanja vlagatelja, da naročnik z opremo, ki (v končnem) omogoča (nerobotsko) mehansko zaprtje ali izvedbo delitve tkiva že razpolaga in jo tudi zadovoljivo uporablja, zaradi česar (smiselno) robotskega steplanja ne potrebuje. Še enkrat gre poudariti, da potrebe identificira naročnik sam, v obravnavanem primeru pa predmetnega postopka javnega naročanja ne izvaja z namenom pridobitve kirurškega robota, ki omogoča katerikoli način izvedbe mehanskega zaprtja ali izvedbe delitve tkiva, pač pa z namenom pridobiti kirurškega robota, ki mehansko zaprtje ali izvedbo delitve tkiva izvede robotsko, torej z robotskimi steplerji.

Poudariti gre, da vlagatelj ni v vlogi, da bi naročniku narekoval način dela in organizacijo izvajanja njegove dejavnosti in zato namesto naročnika ne more podajati strokovne presoje o tem, kakšni načini dela so zanj oz. za njegovo delo bistveni. Naročnik, kot že pojasnjeno, tehnične zahteve predmeta določi ob upoštevanju lastnih potreb ter pričakovanj glede na predmet javnega naročila – glede slednjih gre še enkrat poudariti, da njihova identifikacija in oblikovanje nista v domeni (potencialnih) ponudnikov (in s tem tudi vlagatelja), pač pa izključno v domeni naročnika. Naročnik

ni dolžan kot ustreznega sprejeti vsakega aparata, ki (v končnem) omogoča mehansko spenjanje ali izvedbo delitve tkiva, saj ima pravico, da pri pripravljanju tehničnih specifikacij upošteva strokovno utemeljene zahteve in potrebe, ki omogočajo kvalitetno izvajanje njegove dejavnosti in tako (ob upoštevanju določb ZJN-3) določi tehnične zahteve zahtevanega aparata, ki po njegovi strokovni presoji kar najbolj ustrezajo procesom njegovega poslovanja, za katerega je odgovoren.

Pojasnjene ne spremeni sklicevanje vlagatelja na prakso kirurgov drugih ustanov oz. razpolaganje drugih ustanov s kirurškimi roboti, ki omogočajo uporabo robotskih steplerjev, saj je na predmetnem naročniku izključna pristojnost za strokovno izbiro ustrezne vrste posegov in način njihove izvedbe. Navedbe vlagatelja, da najzahtevnejše operacije v UKC Ljubljana varno in uspešno izvajajo z uporabo hibridne tehnike in da pri njih očitno ni izkazana potreba po predmetu, kot ga naroča naročnik, za presojo spornega vprašanja niso relevantne, v posledici tega pa gre vlagatelj dokazni predlog z vpogledom v študijo Petric et al. 2025 zavrniti kot nepotrebnega.

Državna revizijska komisija dalje pojasnjuje, da ni presojala revizijskih navedb vlagatelja, da ima uporaba laparoskopskega steplerja v robotsko asistiranih operacijah »enako(vredno) medicinsko funkcijo« kot robotski steplerji in da sta obe vrsti steplerjev »medsebojno primerljivi in enakovredni ter v principu predstavljata alternativno rešitev ena drugi« pa tudi ne navedb, da navedeni steplerji »enakovredno (zadovoljivo) zagotavljajo končni cilj«, tj. spoj oz. resekcija tkiva. Pojasniti gre, da je predmet postopka pravnega varstva lahko le naročnikovo ravnanje v postopku oddaje javnega naročila (prvi odstavek 5. člena ZPVPJN), ne more pa biti predmet postopka pravnega varstva vprašanje, kateri kirurški robot, torej tisti, ki omogoča uporabo robotskih steplerjev ali tisti, ki npr. omogoča uporabo laparoskopskih steplerjev, predstavlja optimalnejšo, učinkovitejšo izbiro oz. je »boljši«, pa tudi ne vprašanje, ali so robotski steplerji in laparoskopski steplerji pri robotsko asistiranih operacijah primerljivi. Upošteva je navedeno je Državna revizijska komisija kot nepotreben zavrnila vlagatelj dokazni predlog z vpogledom v strokovno literaturo oz. klinične študije (študija Hafermann et al. 2025, študija Tejedor et al. 2020/12) ter dokazni predlog z zaslišanjem zakonitega zastopnika in imenovanjem izvedenca ustrezne stroke. Vlagatelj želi z njimi dokazovati pravno nerelevantno dejstvo, in sicer, da je uporaba laparoskopskih steplerjev v robotsko asistiranih operacijah enakovredna alternativa uporabi robotskih steplerjev oz. boljša.

Izpostavljene revizijske navedbe gre razumeti v kontekstu navedb vlagatelja o tem, da bi lahko naročnik cilj oz. namen, ki ga zasleduje z določitvijo spornih tehničnih zahtev, dosegal tudi na drugačen način oz. z oblikovanjem takšnih tehničnih specifikacij, kot jih predlaga vlagatelj, tj. da bi moral naročnik sporni tehnični zahtevi oblikovati funkcionalno (kot npr. zahtevo po omogočanju varnega mehanskega zapiranja tkiv v robotsko podprtih posegih) in dopustiti, da ponudniki zagotovijo kateregakoli od enakovrednih načinov steplanja. Te navedbe vlagatelja gre zavrniti kot neutemeljene. Najprej gre pojasniti, da lahko naročnik tehnične specifikacije skladno s petim odstavkom 68. člena ZJN-3 opredeli na različne načine: z zahtevami glede delovanja ali funkcionalnosti, s sklicevanjem na tehnične specifikacije oz. na določene standarde ali s kombinacijo funkcionalnih zahtev in zahtev, ki vsebujejo podrobnejše tehnične specifikacije oz. določene standarde, pri čemer iz navedene zakonske določbe ne izhaja, da bi imel kateri izmed navedenih načinov določanja tehničnih specifikacij prednost pred drugim. Dalje gre ugotoviti tudi, da se z izpostavljenimi navedbami vlagatelj zavzema, da bi tehnične specifikacije predmeta javnega naročila dejansko oblikovali ponudniki, čeprav je, kot že ugotovljeno, ugotavljanje potreb in oblikovanje tehničnih specifikacij predmeta javnega naročila v domeni naročnika samega. Ker naročnik kupuje kirurškega robota, ki omogoča uporabo robotskih steplerjev, bi oblikovanje oz. dopustitev zahteve, za katero se zavzema vlagatelj, pomenila, da naročnik predmeta javnega naročila, ki ga v obravnavanem postopku oddaje javnega naročila naroča, ne bi dobil.

Državna revizijska komisija dalje pojasnjuje, da načela zagotavljanja konkurence med ponudniki ni mogoče interpretirati v smislu zahteve po vzpostavljanju konkurenčnosti tudi na tistih področjih

oz. v tistih primerih, ko te iz upravičenih razlogov ni mogoče doseči. Prav tako tudi načela enakopravnosti v pravu javnih naročil ni mogoče razumeti kot absolutne kategorije. Enakopravnost namreč ne pomeni, da mora naročnik vsem potencialnim ponudnikom omogočiti enak položaj v postopku oddaje javnega naročila. Nasprotno, pravo praviloma ne sme neposredno vplivati na razmerja na trgu z ukrepi, ki bi povzročali ekonomsko ali dejansko enakost. Zaradi različnih ekonomskih, tehničnih, kadrovskih in tudi naravnih danosti je dejanski položaj ponudnikov in njihovih ponudb različen, prednosti, ki jih te dajejo, pa je dovoljeno in pogosto celo gospodarno upoštevati. Zato zgolj dejstvo, da naročnik z določeno zahtevo razlikuje ponudnike, še ne pomeni, da je takšna zahteva že sama po sebi diskriminatorna. V naravi same zahteve je, da ponudnike razvršča na tiste, ki določeno zahtevo izpolnjujejo ter na tiste, ki te zahteve ne izpolnjujejo in posledično ne morejo sodelovati v postopku oddaje javnega naročila. Naročniki so zato v postopkih oddaje javnih naročil upravičeni postavljati zahteve, ki imajo za posledico razlikovanje ponudnikov, vendar le iz razlogov, ki so neposredno povezani s predmetom javnega naročila in so objektivno opravičljivi. Ni pa dopustno razlikovanje ponudnikov glede na kriterije, ki niso objektivno opravičljivi in pomenijo zlasti krajevno, predmetno ali osebno diskriminacijo, s čimer je določen gospodarski subjekt bodisi postavljen v bistveno slabši položaj bodisi je privilegirani, ne da bi za to obstajali utemeljeni razlogi.

Takšno stališče izhaja tudi iz sodb Sodišča EU, npr. iz zadeve C-513/99 Concordia Bus Finland Oy Ab, v okviru katere je generalni pravobranilec v svojem stališču pojasnil, da naročniku načeloma ni mogoče preprečiti zahteve po takšni storitvi, ki bi vsebovala zanj najbolj primerne tehnične specifikacije, razen če te ne bi bile postavljene iz objektivno opravičljivih razlogov. Če bi naročniku naložili prilagoditev zahtev zmožnostim potencialnih ponudnikov, to ne bi imelo za posledico le znižanja naročnikovih zahtev, marveč bi pomenilo tudi poseganje v naročnikovo avtonomno pravico do njihovega samostojnega oblikovanja. Poleg tega bi naročnikov umik sporne zahteve iz razpisne dokumentacije iz razloga, ker je eden izmed ponudnikov ne more izpolniti, neupravičeno postavil v slabši položaj tistega ponudnika, ki takšno naročnikovo zahtevo lahko izpolni, zato samo dejstvo, da zahtevo iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila izpolnjuje le določen ponudnik, še ne pomeni kršitve načela enakopravnosti (navedeno stališče je v sodbi C-513/99 sprejelo tudi Sodišče EU v odstavkih 82–85).

Navedeno pomeni, da ZJN-3 naročniku ne prepoveduje določitev tehničnih zahtev, s katerimi se omejuje konkurenca, temveč mu prepoveduje zgolj določitev takšnih tehničnih zahtev, s katerimi se neupravičeno omejuje konkurenca. Drugače povedano to pomeni, da naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila lahko določi tudi tehnične zahteve, ki jih lahko izpolni samo en ponudnik ali omejeno število ponudnikov, vendar pa mora biti razlikovanje med ponudniki, ki lahko ponudijo aparat z zahtevanimi tehničnimi specifikacijami, in ponudniki, ki takšnega aparata ne morejo ponuditi, neposredno povezano s predmetom javnega naročila in objektivno opravičljivo.

Upoštevaje navedeno in v zvezi z navedbami vlagatelja, da naročnikovi specifični tehnični zahtevi izpolnjuje le kirurški robot da Vinci XI proizvajalca Intuitive, Državna revizijska komisija, ne da bi se spuščala v presojo, ali tehnične specifikacije oz. njihovo kombinacijo res izpolnjuje (le) izpostavljeni kirurški robot navedenega proizvajalca, pojasnjuje, da dejstvo, da določeno tehnično zahtevo ali njihovo kombinacijo izpolnjuje le točno določen proizvod/aparat, še ne omogoča tudi že zaključka o naročnikovi kršitvi določb ZJN-3 pri oblikovanju spornih tehničnih zahtev, kot zatrjuje vlagatelj. Naročnik je upravičen določiti tudi takšne tehnične specifikacije, ki jih izpolnjuje zgolj kirurški robot enega proizvajalca, če za določitev takšnih zahtev obstajajo objektivno opravičljivi razlogi, povezani s predmetom javnega naročila.

V nadaljevanju je treba presoditi, ali naročnik s spornima tehničnima zahtevama, da mora kirurški robot omogočati robotsko steplanje in zagotavljati artikulirani robotski stepler 360°, s katerima je omejil konkurenco oz. zožil krog gospodarskih subjektov, ki lahko pridobijo javno naročilo,

upravičeno omejuje konkurenco oz. ali ima naročnik za razlikovanje med ponudniki in omejevanje konkurence objektivno in strokovno utemeljene razloge, povezane s predmetom javnega naročila.

Kot že ugotovljeno, je naročnik določil, da mora ponujena oprema (kirurški robot) nove generacije iz redne proizvodnje letnik 2025 med drugim izpolnjevati sporni tehnični zahtevi: »*Oprema mora omogočati uporabo robotskih steplerjev*« in »*Artikulirani robotski stepler 360°*« (podtočka I.4 in podtočka I.11 poglavja C) *Specifikacija zahtev naročnika* v dokumentu *Dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila*).

Naročnik pojasnjuje, da kupuje napravo z najsodobnejšo, tehnološko naprednejšo zasnovo, ki omogoča izvedbo zahtevnejših in kompleksnih operativnih posegov in celostno obravnavo pacientov z različnimi, tudi redkimi in kompleksnimi patološkimi stanji. V utemeljitev obstoja objektivno opravičljivih razlogov za določitev spornih tehničnih zahtev pojasnjuje, da robotski steplerji omogočajo varno in natančnejšo izvedbo robotsko podprtih posegov; da se z njihovo uporabo zmanjša možnost človeške napake, saj je omogočena dostopnost do težko dostopnih organov in da z vidika pacientov predstavljajo manjšo možnost za razvoj obolenosti in smrtnosti po operaciji.

Dalje pojasnjuje, da že vrsto let uporablja standardno operativno laparoskopsko tehnologijo, ki sicer določene tehnično zelo zahteve kirurške posege (npr. resekcijo glave trebušne slinavke, rekonstrukcije žolčevodov, rekonstrukcije žil, rekonstrukcije sečevodov) v rokah izkušenega kirurga sicer teoretično omogoča, vendar so takšni posegi s standardno laparoskopsko opremo tehnično izredno zapleteni in zahtevajo zelo dolgo kirurško učno krivuljo. Objektivno opravičljive razloge, ki utemeljujejo določitev spornih tehničnih zahtev (v nasprotju z zatrjevanjem vlagatelja) naročnik podaja tudi v okviru pojasnjevanja glavne prednosti robotske kirurgije (ki je nadgradnja laparoskopske), tj. da je med kirurgovo roko in inštrumentom pomočnik – robotski sistem. Pojasnjuje, da so omejitve laparoskopije, ki se kažejo v omejeni gibljivosti instrumentov, vidom v dveh nivojih 2D, okorni ergonomiji, zmanjšani natančnosti operacije zaradi tresenja rok, omejenemu dostopu in manevrskemu prostoru, s kirurško robotsko platformo premoščene, saj je omogočena boljše gibljivost inštrumentov, natančno in gladko gibanje brez treslajev kirurgovih rok, boljše vidljivost, 3D slika, boljše motorika, ki omogoča natančnejšo izvedbo posegov, z manjšo izgubo krvi, manjšimi poškodbami okolnih tkiv, manj bolečinami po posegih in posledično hitrejše okrevanje pacienta. Naročnik navaja tudi, da robotski sistem, ki ima vključen robotski spenjalnik, omogoča varnejše delo in popolno kontrolo kirurga.

Naročnik navaja, da navedeno potrjujejo dolgoletne izkušnje njegovih kirurgov in strokovna literatura. Navaja, da uporaba robotskih steplerjev poenostavlja kirurški proces, manj potrebnih sprožitvev steplerjev pa privede do zmanjšanih zapletov operacije in boljših kratkoročnih izidov zdravljenja pacientov. S slednjim v zvezi izpostavlja študijo Hanaoka et al. 2024 in študijo Tejedor et al. 2020/04. Četudi bi se za pravilne izkazale navedbe vlagatelja, da iz navedenih študij izhaja, da gre poenostavitev procesa in posledično zmanjšano število zapletov operacije ter boljše kratkoročne izide zdravljenja pacientov pripisati celotnemu robotskemu sistemu, Državna revizijska komisija ugotavlja, da med strankama ni sporno, da je bil del tega opisanega sistema tudi robotski stepler, ki je nedvomno prispeval k predstavljenim rezultatom. Iz navedenega ni mogoče slediti zatrjevanjem vlagatelja, da v okviru obravnavanega sklica naročnika na navedeni študiji ni relevanten. Navedbe naročnika smiselno potrjuje tudi študija Flynn et al. 2021, na katero se sicer sklicuje vlagatelj in iz katere izhaja, da se (kljub značilno daljšemu operativnemu času pri robotskih posegih, ki predstavljajo vidik, na katerega naročnik ne opira svoje utemeljitve določitve spornih zahtev) ocenjena izguba krvi pri operaciji značilno zmanjša, dolžina hospitalizacije značilno skrajša, nakazan pa je tudi trend manjšega števila zapletov.

Vlagatelj v okviru zatrjevanja, da naročnik za določitev spornih tehničnih zahtev nima objektivno opravičljivih razlogov, navaja, da določitev izključujočih spornih tehničnih zahtev ni podprta z empiričnimi podatki in medicinskimi raziskavami; da klinične študije ne dokazujejo superiornosti izbranega načina steplanja oz. njegovih kliničnih prednosti in da so laparoskopsko vodeni steplerji splošno sprejeti v strokovni praksi ter se pogosto in rutinsko uporabljajo pri enakih posegih, kot so opredeljeni v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Državna revizijska komisija ugotavlja, da z izpostavljenimi navedbami vlagatelj ne more biti uspešen. Ponoviti gre namreč, da ZJN-3 določa, kako naj naročnik nabavi blago oz. naroči storitve, ne pa, katero blago sme nabaviti oz. katere storitve sme naročnik, upošteva svoje identificirane potrebe, naročiti. ZJN-3 v določanje in oblikovanje potreb naročnika, na podlagi katerih ta oblikuje predmet javnega naročila, kot že navedeno, praviloma ne posega, z njihovo identifikacijo in opredeljevanjem pa naročnik prevzame tudi odgovornost za svoje poslovanje oz. izvrševanje nalog, zaradi katerih je bil ustanovljen (prim. odločitve Državne revizijske komisije, št. 018-123/2017, 018-043/2018, 018-020/2020). Kot tudi že pojasnjeno je pristojnost za strokovno izbiro ustrezne vrste posegov in način njihove izvedbe izključno na naročniku.

Vlagatelj nasprotuje naročnikovim navedbam, da z uporabo robotskih steplerjev zasleduje »najvišjo raven varnosti« in se sklicuje na rezultate študije Cheng et al. 2017, ki je primerjala trajanja operacij in tveganja za okužbe. Državna revizijska komisija ugotavlja, da s tem sklicevanjem vlagatelj ne more biti uspešen. Kot pojasnjuje naročnik, gre za historične raziskave, ki segajo v čas pred uvedbo moderne laparoskopske, še toliko bolj pa v čas pred uvedbo robotske kirurgije. V zvezi s študijo Hafermann et al. 2025, ki jo izpostavlja vlagatelj, gre dodati, da z njo v zvezi vlagatelj izpostavlja vidike, s katerimi naročnik ni utemeljeval obstoja razlogov za določitev spornih tehničnih zahtev (krajši čas posega, manjša potreba po menjavi instrumentov in nižji stroški posega).

Vlagatelj v okviru zatrjevanja, da naročnik za določitev spornih tehničnih zahtev nima objektivno opravičljivih razlogov navaja tudi, da naročnik z njuno določitvijo ravna v nasprotju z načelom gospodarnosti, uspešnosti in učinkovitosti (4. člen ZJN-3). S tem v zvezi gre izpostaviti že večkrat zavzeto stališče Državne revizijske komisije (npr. odločitve v zadevah št. 018-090/2015, 018-101/2021, 018-114/2024), skladno s katerim omenjeno načelo ni namenjeno zaščiti položaja ponudnikov, temveč zaščiti javnega interesa. Le-ta se odraža zlasti v racionalni porabi javnofinančnih sredstev, ki ga, skladno z drugim odstavkom 6. člena ZPVPJN, varujejo zagovorniki javnega interesa, med katere vlagatelj ne spada. Že po naravi stvari se zato ponudnik praviloma ne more uspešno sklicevati na kršitev omenjenega načela. Tudi sicer gre dodati, da naročnik razlogov za določitev spornih zahtev ni utemeljeval s sklicevanjem na stroškovne vidike nakupa kirurškega robota.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da gre v sled predstavljenega slediti prepričljivim pojasnilom naročnika, da oprema popolnega robotskega sistema bistveno olajša izvedbo zahtevnih kirurških posegov, tako z vidika tehnoloških prednosti, ki jih prinaša uporaba robotskih steplerjev (boljša vidljivost in slika, natančnejše in bolj gladko gibanje instrumenta,...), kot tudi z vidika izvajalca kirurškega posega (ergonomija) in z vidika varnosti za pacienta (natančnejša izvedba posegov, manj bolečin, manj izgube krvi, hitrejša okrevanje,...). Po presoji Državne revizijske komisije je naročnik z navedenim predstavil razumne, objektivno opravičljive razloge, povezane s predmetom javnega naročila, ki opravičujejo določitev zahteve, da mora ponujen kirurški robot omogočati robotsko steplanje in zahteve, da mora zagotavljati artikulirani robotski stepler 360°.

Državna revizijska komisija ob navedenem zaključuje, da naročniku ni mogoče očitati, da je tehnični zahtevi iz podtočke I.4 in podtočke I.11 v poglavju C) *Specifikacija zahtev naročnika* v

dokumentu *Dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila* oblikoval v nasprotju z določbami ZJN-3.

b. podtočka I.7 poglavja C) Specifikacija zahtev naročnika

Naročnik je v poglavju C) *Specifikacija zahtev naročnika* v dokumentu *Dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila* določil, da mora ponujena oprema (kirurški robot) med drugim izpolnjevati naslednjo tehnično zahtevo:

- »Oprema mora omogočati uporabo robotskih klipov« (podtočka I.7).

Iz pregleda objav na Portalu javnih naročil je razvidno, da je naročnik z zvezi z zgoraj navedeno tehnično zahtevo prejel opozorilo zainteresiranega ponudnika o njeni nezakoniti določitvi ter predlog po umiku tehnične zahteve oz. njeni spremembi na način, ki bo dopuščal uporabo tehnično in funkcionalno primerljivih instrumentov, ki omogočajo varno, učinkovito in klinično potrjeno zapiranje žilnih in duktalnih struktur, ne glede na to, ali so integrirani v robotski sistem ali uporabljeni kot artikulirani oz. asistirani laparoskopski instrumenti, na katerega je naročnik dne 20. 10. 2025 ob 12:00 odgovoril:

»Ad 7) Zahteva št. 7, ki se nanaša uporabo robotskih klipov ostaja nespremenjena.«.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da naročnik za zgornjo zahtevo nima objektivno opravičljivih razlogov in bi moral, da bi ravnal zakonito, kot ustrezno in enakovredno dopustiti uporabo funkcionalno primerljivih medicinskih pripomočkov, ki zagotavljajo enak klinični izid.

Vlagatelj navaja, da so klipi kirurški instrumenti oz. pripomočki, ki se običajno aplicirajo s pomočjo aplikatorja in katerih namen je zagotovitev varnega, hitrega, zanesljivega mehanskega zaprtja votlih struktur (žil, tkiv, duktusov) in s tem preprečevanje zapletov, kot so krvavitve ali izliv vsebine duktusov v operativno polje.

Nameščanje klipov in mehansko zapiranje votlih struktur je pri kirurških posegih v principu rutinska funkcija, ki jo kirurg enako učinkovito opravi bodisi z robotskim nameščanjem klipov bodisi z drugimi alternativnimi metodami, ki implicirajo ročno nameščanje klipov, npr. z ročno uporabo standardnih laparoskopskih kleščnikov ali drugih uveljavljenih tehnik okluzije oz. hemostaze (ligatura, bipolarna koagulacija), ki so povsem enakovredni in alternativni načini za varno mehansko zapiranje tarčnih struktur. Klinična funkcija klipov je torej univerzalna in neodvisna od konkretnega tehnološkega pristopa, namen in rezultat obeh pristopov pa enak – mehansko zaprtje tarčne strukture. Naročnikova zahteva po izključno robotskih klipih zato po zatrevanju vlagatelja neupravičeno omejuje konkurenco.

Vlagatelj zatrjuje, da bi zato moral naročnik sporno zahtevo oblikovati na način, ki ne favorizira specifičnega tehnološkega pristopa lastnega sistema da Vinci XI proizvajalca Intuitive, temveč kot enakovredno in ustrezno omogočiti tudi uporabo funkcionalno primerljivih medicinskih pripomočkov, ki zagotavljajo enak klinični izid (varna, hitra in zanesljiva namestitvev klipov na tarčne strukture) oz. uporabo ustreznih in robotskim klipom alternativnih in enakovrednih tehničnih rešitev za namestitvev klipov na tarčne strukture, kot npr. ročno nameščanje klipov s pomočjo laparoskopskega kleščnika, ki je združljiv z robotsko asistiranimi posegi.

Navaja, da uporaba robotskih klipov v primerjavi z ročnim apliciranjem klipov z uporabo laparoskopskega kleščnika (pri naročniku že obstoječi način apliciranja klipov) ne prinaša klinično dokazljive prednosti, saj ne zmanjšuje krvavitve, ne skrajšuje časa operacije in ne izboljša okrevanja pacienta. Edina razlika med njimi je v načinu njihove aplikacije – robotski klipi so v kirurškem robotu integrirano orodje, ki preko konzole z robotsko roko in joystivkom namešča klipe

na tarčne strukture, laparoskopski kleščnik pa je poseben medicinski instrument, ki ga asistent ob operacijski mizi uporablja ročno, na način, da vanj vstavi prednaložen ligacijski klip, ki ga med posegom uvede skozi enega izmed troakarjev v abdominalno votlino in ni integriran v robotski sistem. Po namenu in rezultatu/cilju nameščanja klipov sta oba instrumenta enakovredna, ključna razlika je le v načinu rokovanja z njima, brez vpliva na funkcionalnost in varnost njihove namestitve. Uporaba robotskih klipov zato ne predstavlja nujne funkcionalne lastnosti za izpolnitev osnovnih kirurških ciljev in potreb naročnika. Gre izključno za tehnološko nadgradnjo sistema po principu »nice to have« in za subjektivno željo naročnika. Vlagatelj dodaja, da je uporaba naprednega ročnega aplikatorja v operativnem poteku hitrejša in manj zapletena, saj omogoča neposredno in intuitivno namestitev klipov brez dodatnih korakov in posebnih robotskih manipulacij, ki so nujne pri robotskih klipih in posledično podaljšujejo čas posega. Prilaga fotografiji laparoskopskega kleščnika in robotske roke za nameščanje klipov.

V izkaz navedb o enakovrednosti in primerljivosti opisanih načinov nameščanja klipov vlagatelj predlaga zaslišanje svojega zakonitega zastopnika in izvedenca ustrezne stroke.

Vlagatelj navaja tudi, da je ročna aplikacija klipov brez integracije v robotski sistem natančnejša, varnejša in bolj učinkovita od robotske, po ugotovitvah stroke pa je ročno nameščanje klipov z naprednimi laparoskopsko vodenimi aplikatorji v robotsko asistirani kirurgiji najmanj enako ali bolj učinkovito od uporabe robotsko integriranih aplikatorjev.⁹

Vlagatelj dalje izpostavlja, da so nekatere študije pokazale, da uporaba robotskih klipov lahko povzroči resne pooperativne zaplete zaradi migracije klipa¹⁰, iz česar izhaja, da njihova uporaba ni brez tveganj in kot takšna ni nujna in ne predstavlja objektivno opravičljive prednosti za naročnika, kvečjemu tveganje za zdravje in varnost pacientov. Naročnik bi zato moral dopustiti uporabo že opisanih alternativnih metod.

Napredni ročni aplikator zdravstveno osebje predmetnega naročnika redno uporablja pri robotsko asistiranih posegih, kar po mnenju vlagatelja potrjuje zanesljivost in enakovrednost uporabe laparoskopskih kleščnikov in ustrezno raven klinične varnosti ter zanesljivosti. Iz navedenega po njegovem mnenju zato tudi ni dvoma, da je sporna zahteva neutemeljena.

Iz navedenega izhaja, da obvezna uporaba izključno robotskih klipov ne predstavlja objektivno utemeljene klinične zahteve in ni sorazmerna realnim funkcionalnim potrebam naročnika. Neupravičeno omejuje uporabo že obstoječih, varnih, preverjenih in v praksi uveljavljenih tehničnih rešitev. S tem dejstvom je povezana tudi stroškovna učinkovitost naročnika in gospodarno ravnanje z javnimi sredstvi, saj uporaba obstoječega laparoskopskega instrumentarija ne povzroča dodatnih stroškov nabave novih, dražjih robotskih klipov in ne zahteva dodatnega usposabljanja osebja ali prilagoditve delovnih procesov. Nasprotno, povzroča nesorazmerno zvišanje stroškov operativnih posegov, vključno s stroški potrošnega materiala, dodatnimi časovnimi obremenitvami operacijskih timov ter z vidika naročnika nepotrebno vezanost na točno določenega proizvajalca medicinske opreme. Takšna zahteva je v nasprotju z načelom gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti, hkrati pa nedopustno omejuje konkurenco na trgu medicinske opreme, privilegira konkretnega ponudnika kirurškega robota in postavlja ponudnike v neenakopraven položaj brez objektivno opravičljivih razlogov.

⁹ Razdan et al. 2025 - ArtiSential Clip Applier Use in Robotic Urologic Surgery: initial Experience and Outcomes (v nadaljevanju: študija Razdan et al. 2025)

¹⁰ Aoki et al. 2016 - Intravesical migration of a hem-o-lok clip after robot-assisted radical prostatectomy: a case report (v nadaljevanju: študija Aoki et al. 2016)

Naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo odgovarja, da je tako z vidika pacientov kot kirurgov uporaba robotskih klipov zagotovo »must have« zahteva, saj omogoča mikrometrsko natančno gibanje, kar zmanjša možnost napak pri nameščanju klipov na žile ali tkiva; boljši nadzor in stabilnost, saj robotski sistem izloči tresljaje rok, kar je še posebej pomembno pri občutljivih posegih; optimalen vidni kot - 3D HD slika; natančno in hitro nameščanje klipov zmanjša krvavitve in pripomore h krajšemu času operacije; da je v kombinaciji z gibljivostjo robotskih instrumentov klip bolje poravnan z osjo strukture, kar je pri laparoskopiji zaradi omejenega kota pogosto težje; dostop do težko dosegljivih anatomskih regij, saj imajo robotski instrumenti zapestne gibe, zato lahko kirurg natančno manevrira tudi v anatomske ozke ali globoke prostore, v nasprotju z laparoskopskimi instrumenti, ki so togi, kar v takšnih področjih izrazito omejuje natančne namestitve klipov; namestitve pod različnimi koti; ergonomске prednosti za kirurga, saj dela v udobnejšem položaju (sede, z nadzorom preko konzole) in lahko gibe izvaja bolj naravno, kar zmanjšuje utrujenost in izboljšuje koncentracijo pri dolgotrajnih posegih. Naročnik navaja še, da uporaba robotskih klipov zasleduje cilj minimalno invazivne kirurgije, od katerega se pri souporabi laparoskopskih sistemov pri robotsko asistiranih operacijah oddaljujemo zaradi potrebe po dodatnem vstopnem mestu (rana v telesu).

Naročnik na primeru resekcije glave trebušne slinavke skupaj z organi v okolici in njene rekonstrukcije, ki spada med najzahtevnejše kirurške posege, pojasnjuje, da so prednosti robotskega nameščanja kirurških sponk dobro znane. Glava trebušne slinavke leži v zelo zahtevnem in težko dostopnem anatomske področju v neposredni bližini kirurško težko obvladljivih življenjsko pomembnih žilnih struktur. Večja natančnost namestitve, boljši nadzor in stabilnost ter lažji dostop do težko dostopne anatomske regije vsekakor olajša robotsko nameščanje kirurških sponk. Naročnik izpostavlja še področji kirurgije debelega črevesa in danke, kjer se v UKC Maribor opravi največ posegov. Robotsko nameščanje klipov ima prednosti pri tehnično zahtevnih posegih in težko dostopnih področjih, kjer je laparoskopija omejena.

Naročnik ugotavlja, da je vlagatelj navajal izključno dokaze, s katerimi je povečeval lastne materiale in navaja, da vlagatelj s sklicevanjem na študijo Razdan et al. 2025 in študijo Aoki et al. 2016 ne more biti uspešen. Poudarja, da je vlagatelj zbral izključno prispevke, ki se nanašajo na urološko kirurgijo, pozablja pa na študije iz ostalih kirurških strok, kjer robotsko nameščanje sponk pripomore k lažji izvedbi operacije.

Vlagatelj v opredelitvi do navedb naročnika navaja, da ni odločilno vprašanje, ali robotsko nameščanje klipov lahko ponudi določene koristi, temveč ali so te koristi takšne narave, da bi izključitev alternativnih, varnih in uveljavljenih metod predstavljala edino objektivno nujno pot za doseganje razpisanih funkcionalnih ciljev. Navaja, da naročnik selektivno povzema domnevne tehnične in ergonomске prednosti ter možne izboljšave, ne da bi izkazal njihovo nujnost za izpolnitev njegovih funkcionalnih potreb in ne ponudi dokazov, da laparoskopsko nameščanje klipov ne zagotavlja enakega kliničnega rezultata. Njegove navedbe ostajajo na ravni subjektivnih preferenc, ne pa na ravni objektivne dokazne nujnosti. Izpostavlja, da naročnik ne pojasni, zakaj naloge laparoskopskega nameščanja ne bi bilo mogoče opraviti enako učinkovito kot z robotskim nameščanjem, kljub temu, da gre za globalno uveljavljeno, rutinsko in varno metodo ligature, ki se uporablja že desetletja in v številnih robotskih centrih po svetu. Kadar sam naročnik priznava, da gre za funkcionalnost, ki poteka povsem enako tudi pri ročnem nameščanju klipov, je jasno, da je robotska izvedba kvečjemu tehnološki dodatni plus, torej »nice to have«.

Vlagatelj navaja, da naročnik našteva vrsto kirurških posegov, ki jih že danes izvaja s klasično tehniko in trdi, da bi robot s klipi le-te »olajšal« ali »izboljšal«. Priznava, da laparoskopske metode obstajajo in so ustaljene, četudi morda tehnično zahtevnejše, kar pomeni, da sporna zahteva predstavlja le željo po tehnološko naprednejši opreми, ne pa objektivne potrebe. Izpostavlja, da

inštrument, ki ga naročnik že uporablja, prav tako imitira zapestne gibe in omogoča enako natančnost, kot robotski instrumenti.

Vlagatelj nasprotuje navedbam naročnika, da njegovo sklicevanje na študijo Razdan et al. 2025 in študijo Aoki et al. 2016 ni utemeljeno. Vztraja pri ustreznosti predloženih dokazil.

Vlagatelj dalje navaja, da je naročnik s tem, ko je izpostavil, da bodo urološki posegi predstavljali več kot 50% vseh posegov, potrdil relevantnost študij s tega področja. Njegovo navajanje kompleksnih posegov je zavajajoče, saj strokovna literatura kaže, da se tudi pri teh posegih uporablja artikuliran laparoskopski instrument kot odlična hibridna rešitev. Navaja, da se v objavi v reviji *Surgery and Surgical Endoscopy* (december 2023) kirurgi iz UKC Maribor sprašujejo o smiselnosti uporabe robotske platforme za celoten poseg, če se lahko del postopka hitreje izvede laparoskopsko, kar dokazuje, da stroka pri naročniku ni enotna glede nujnosti uporabe izključno robotskih instrumentov. Uporaba robotskih klipov je pri teh posegih kompleksen in zamuden postopek, zato se v praksi redko uporabljajo. Mnoge ustanove so ugotovile, da z naprednimi laparoskopskimi instrumenti dosegajo enake in povsem varne rezultate.

Vlagatelj zavrača naročnikov argument, da bi souporaba laparoskopskih sistemov zahtevala dodatno vstopno mesto in navaja, da je pri večini robotsko asistiranih posegov uporaba dodatnega vbodnega mesta za asistenco standarden postopek¹¹.

Vlagatelj navaja, da sistem, ki ga ponuja, ni inferioren, ampak po objektivnih strokovnih merilih enakovreden vsem ostalih vrhunskim robotskim sistemom za mehka tkiva¹². Z njim je bil že izveden uspešen jetrni poseg na daljavo - če sistem zmore varno in učinkovito opraviti enega najbolj kompleksnih abdominalnih posegov na svetu na daljavo in brez funkcij, ki jih naročnik razglša za »vitalne«, potem je po mnenju vlagatelja jasno, da sporna zahteva ni nujna za doseg razpisanega cilja. To dejstvo kaže, da so naročnikove trditve o domnevni nezmožnosti izvedbe najzahtevnejših posegov brez izključno robotskih instrumentov strokovno neutemeljene in potrjuje, da sporne zahteve niso nepogrešljive funkcije, temveč zgolj opsijske nadgradnje.

Vlagatelj zaključuje, da naročnik ni uspel izkazati, da bi bila popolna robotizacija nameščanja klipov nujna za izvedbo operacij, zato vztrajanje pri tej zahtevi prestavlja mejo dopustnega in postaja arbitrarno.

Naročnik v vlogi z dne 21. 11. 2025 v zvezi z zatrjevanjem vlagatelja, da naročnik v svoji praksi že uporablja napredne laparoskopske aplikatorje klipov pri robotsko asistiranih posegih, navaja, da robotske platforme nima. Navaja, da se vlagatelj na novo sklicuje na študijo Wong et al. 2023 in študijo Wang et al. 2025. Zatrjuje, da je sklicevanje vlagatelja na študijo Razdan et al. 2025 nesmiselno. Izpostavlja, da vlagatelj študije Aoki et al. 2016 ne navaja več. Ker predmet razprave ni operiranje na daljavo, so s tem povezane vlagateljeve navedbe nerelevantne. Naročnik ponovno povzema vsebino nekaterih kliničnih raziskav.

¹¹ Wong et al. 2023 - Improving ergonomics for the bedside assistant in robotic colorectal surgery (v nadaljevanju: študija Wong et al. 2023) (op. Državne revizijske komisije - študijo, na katero se sklicuje v opredelitvi do navedb naročnika in katere prevod je predložil z vlogo z dne 13. 1. 2026 vlagatelj napačno poimenuje »Gurusamy et al., 2022«)

¹² Wang et al. 2025 - Perioperative Outcomes of Robot-Assisted Partial Nephrectomy with MP1000 Surgical System vs da Vinci Xi Surgical System and Evaluation of the MP1000 Learning Curve (v nadaljevanju: študija Wang et al. 2025)

Vlagatelj v vlogi z dne 10. 12. 2025 vztraja, da naročnik ni izkazal obstoja objektivno utemeljenih razlogov za določitev sporne tehnične zahteve in ni izkazal, da alternativne metode ne zagotavljajo enake stopnje varnosti, natančnosti in zanesljivosti. Naročnikovo navedbo, da aplikatorja klipov ArtiSential ne uporablja, označuje za neresnično in pojasnjuje, da ga naročnik že uporablja na Oddelku za abdominalno kirurgijo. Vlagatelj navaja, da nikjer ne zatrjuje, da UKC Maribor aplikator klipov uporablja v robotskih posegih, temveč da naročnik že poseduje tehnologijo, ki v klinični praksi izkazano omogoča natančno, stabilno in artikulirano nameščanje klipov.

Vlagatelj vztraja, da je njegovo sklicevanje na klinične študije ustrezno (študija Razdan et al. 2025, študija Wong et al. 2023, študija Wang et al. 2025). Navaja še, da ni pravilna naročnikova interpretacija, da študije niso uporabne, ker ne primerjajo neposredno robotskega klipa. Predmet presoje namreč ni, ali je robotski klip boljši, ampak ali predstavlja nujno minimalni pogoj. Niti ena študija, ki jo navaja naročnik, ne navaja, da bi robotski klip moral biti integriran v robotsko platformo.

Naročnik v vlogi z dne 19. 1. 2026 navaja, da se je do strokovnih prispevkov, na katere se sklicuje vlagatelj, že opredelil v predhodnih vlogah.

Vlagatelj v vlogi z dne 22. 1. 2026 zatrjuje, da navedbe naročnika glede vprašanja klip aplikatorjev ne vzdržijo razumne presoje.

Kot že navedeno, naročnik določi tehnične specifikacije predmeta javnega naročila ob upoštevanju določb 68. člena ZJN-3 in temeljnih načel javnega naročanja. ZJN-3 ne določa, katero blago sme nabaviti, pa tudi ne, katere konkretne lastnosti mora imeti blago, ki ga naročnik naroča. Naročnik je pri ugotavljanju svojih potreb in oblikovanju tehničnih specifikacij načeloma samostojen oz. avtonomen, kar pomeni, da tehnične zahteve določi ob upoštevanju lastnih potreb ter pričakovanj glede na predmet javnega naročila, pri tem pa njegova avtonomija ni neomejena, saj ne sme postavljati zahtev, ki niso objektivno opravičljive in bi lahko določenim ponudnikom bodisi dajale neupravičeno prednost bodisi bi jim onemogočale udeležbo v postopku javnega naročanja.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da je namen naročnika glede uporabe klipov v izvajanju varnega, hitrega in zanesljivega mehanskega zaprtja votlih struktur. Navaja, da je ta cilj mogoče enako učinkovito in enakovredno opraviti z robotskim nameščanjem klipov, kot zahteva naročnik ali pa z nekaterimi z drugimi alternativami, ki implicirajo ročno nameščanje klipov, npr. z uporabo laparoskopskega kleščnika. Zatrjuje, da bi moral naročnik omogočiti tudi uporabo funkcionalno primerljivih medicinskih pripomočkov, ki zagotavljajo enak klinični izid. Zahtevana zmogljivost presega naročnikove potrebe in ni sorazmerna realnim funkcionalnim potrebam naročnika. Zatrjuje tudi, da je zahtevan specifični tehnološki pristop lasten sistemu da Vinci Xi proizvajalca Intuitive.

Državna revizijska komisija najprej ugotavlja, da je cilj naročnika, ki ga zasleduje z izvedbo predmetnega javnega naročila, pridobiti opremo popolnega robotskega sistema, ki bi olajšala izvedbo posegov. V luči zasledovanja tega cilja in z namenom nameščanja kirurških sponk v zahtevnih in težko dostopnih anatomskega področjih je naročnik določil, da mora kirurški robot omogočati robotsko mehansko zaprtje tarčnih struktur (uporabo robotskih klipov). Potreba naročnika torej ni le v tem, da kirurški robot (v končnem) omogoča mehansko zaprtje votlih struktur na katerikoli način, npr. z nameščanjem klipov z uporabo laparoskopskih kleščnikov, ki jih izpostavlja vlagatelj in za dopustitev katerih se zavzema, pač pa, da v luči zasledovanja izvajanja čistih robotskih operacij, kirurški robot (tudi) izvedbo te funkcije omogoča robotsko. Upošteva se navedeno so v luči ugotovljenega zatrjevanja vlagatelja o stališčih kirurgov naročnika,

izražena v strokovni literaturi, nerelevantna. Kot predhodno že pojasnjeno, je naročnik pri ugotavljanju svojih potreb in posledično pri oblikovanju tehničnih specifikacij načeloma avtonomen, kar pomeni, da tehnične zahteve določi ob upoštevanju lastnih potreb ter pričakovanj glede na predmet javnega naročila. Upoštevajoč navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročniku ni mogoče odreči pravice, da samostojno oblikuje predmet javnega naročila in v okviru tega (v okoliščinah konkretnega primera) zahteva, da kirurški robot omogoča uporabo robotskih klipov, v kolikor pri tem upošteva določila ZJN-3.

Posledično se za neutemeljena izkažejo zatrjevanja in izvajanja vlagatelja, v okviru katerih sam opredeljuje osnovne in »realne« potrebe naročnika in jih zamejuje na zasledovanje le končnega cilja/potrebe, tj. varnega, hitrega in zanesljivega mehanskega zaprtja tarčnih struktur. Upošteva potrebe naročnika tudi ni mogoče slediti vlagatelju, da bi moral naročnik v okoliščinah konkretnega primera izkazati neprimerljivost oz. neustreznost drugih metod, ki jih izpostavlja vlagatelj. Ker vlagatelj izhaja iz napačne predpostavke, da je potreba naročnika »le« v izvedbi mehanskega zaprtja tarčnih struktur (ne pa, da je njegova potreba, da se to izvede robotsko) se za neutemeljena izkažejo tudi vsa njegova zatrjevanja o ne-nujnosti spornih tehničnih zahtev za zadovoljitev naročnikih potreb. Upošteva, da je cilj naročnika pridobiti opremo popolnega robotskega sistema, je v okoliščinah konkretnega primera po presoji Državne revizijske komisije zmotno zatrjevanje vlagatelja, da gre z vidika potreb naročnika le za tehnološko nadgradnjo sistema (»nice to have«). V luči navedenega se za neutemeljena izkažejo še zatrjevanja vlagatelja, da naročnik z opremo, ki (v končnem) omogoča (nerobotsko) mehansko zapiranje tarčnih struktur že razpolaga in jo tudi redno ter zadovoljivo uporablja, zaradi česar (smiselno) robotskih klipov ne potrebuje. Še enkrat gre poudariti, da potrebe identificira naročnik sam, v obravnavanem primeru pa predmetnega postopka javnega naročanja ne izvaja z namenom pridobitve kirurškega robota, ki omogoča katerikoli način izvedbe mehanskega zapiranja tarčnih struktur, pač pa z namenom pridobiti kirurškega robota, ki mehansko zapiranje tarčnih struktur izvede robotsko, torej z uporabo robotskih klipov.

Poudariti gre, da vlagatelj ni v vlogi, da bi naročniku narekoval način dela in organizacijo izvajanja njegove dejavnosti in zato namesto naročnika ne more podajati strokovne presoje o tem, kakšni načini dela so zanj oz. za njegovo delo bistveni. Naročnik, kot že pojasnjeno, tehnične zahteve predmeta določi ob upoštevanju lastnih potreb ter pričakovanj glede na predmet javnega naročila – glede slednjih gre še enkrat poudariti, da njihova identifikacija in oblikovanje nista v domeni (potencialnih) ponudnikov (in s tem tudi vlagatelja), pač pa izključno v domeni naročnika. Naročnik ni dolžan kot ustreznega sprejeti vsakega aparata, ki (v končnem) omogoča mehansko zapiranje votlih struktur, saj ima pravico, da pri pripravljanju tehničnih specifikacij upošteva strokovno utemeljene zahteve in potrebe, ki omogočajo kvalitetno izvajanje njegove dejavnosti in tako (ob upoštevanju določb ZJN-3) določi tehnične zahteve zahtevanega aparata, ki po njegovi strokovni presoji kar najbolj ustrezajo procesom njegovega poslovanja, za katerega je odgovoren.

Pojasnenega ne spremeni sklicevanje vlagatelja, da se laparoskopsko nameščanje klipov uporablja že desetletja in v številnih robotskih centrih po svetu, pa tudi ne, da so mnoge ustanove ugotovile, da z naprednimi laparoskopskimi instrumenti dosegajo enake in povsem varne rezultate, saj je na predmetnem naročniku izključna pristojnost za strokovno izbiro ustrezne vrste posegov in način njihove izvedbe.

Državna revizijska komisija dalje pojasnjuje, da ni presojala revizijskih navedb vlagatelja, da je ročno apliciranje klipov z uporabo laparoskopskega kleščnika »enakovredna«, »alternativna«, »enako učinkovita« in »primerljiva« oz. celo »bolj učinkovita« tehnična rešitev za mehansko zaprtje tarčnih struktur tisti, ki jo zahteva naročnik oz. da »enakovredno funkcionalnost« zahtevanim robotskim klipom omogočajo tudi laparoskopski instrumenti. Pojasniti gre, da je predmet postopka pravnega varstva lahko le naročnikovo ravnanje v postopku oddaje javnega

naročila (prvi odstavek 5. člena ZPVPJN), ne more pa biti predmet postopka pravnega varstva vprašanje, ali je en aparat po svojih lastnostih in funkcionalnostih primerljiv oz. enakovreden drugemu aparatu pa tudi ne vprašanje, ali je ročno apliciranje klipov z uporabo laparoskopskega kleščnika primerljivo oz. enakovredno robotskim. Upošteva je navedeno je Državna revizijska komisija kot nepotreben zavrnila vlagateljev dokazni predlog z vpogledom v strokovno literaturo oz. klinične študije (študija Razdan et al. 2025) ter dokazni predlog z zaslišanjem zakonitega zastopnika in imenovanjem izvedenca ustrezne stroke. Vlagatelj želi z njimi dokazovati pravno nerelevantno dejstvo, in sicer, da so laparoskopski klipi v robotsko asistiranih operacijah enakovredna alternativa robotskim klipom.

Izpostavljene revizijske navedbe gre razumeti v kontekstu navedb vlagatelja o tem, da bi lahko naročnik cilj oz. namen, ki ga zasleduje z določitvijo sporne tehnične zahteve, dosegal tudi na drugačen način oz. z oblikovanjem takšnih tehničnih specifikacij, kot jih predlaga vlagatelj, tj. da bi moral naročnik sporno zahtevo oblikovati na drugačen (funkcionalen) način in dopustiti uporabo primerljivih medicinskih pripomočkov, ki zagotavljajo enak klinični izid, tj. varno, hitro in zanesljivo namestitvev klipov na tarčne strukture in so v celoti kompatibilni z robotsko asistiranimi operacijami. Te navedbe vlagatelja gre zavrniti kot neutemeljene. Najprej gre tudi na tem mestu pojasniti, da lahko naročnik tehnične specifikacije predmeta javnega naročila skladno s petim odstavkom 68. člena ZJN-3 opredeli na različne načine in da iz navedene zakonske določbe ne izhaja, da bi imel kateri izmed navedenih načinov določanja tehničnih specifikacij prednost pred drugim. Dalje gre ugotoviti tudi, da se z izpostavljenimi navedbami vlagatelj zavzema, da bi tehnične specifikacije predmeta javnega naročila dejansko oblikovali ponudniki, čeprav je, kot že ugotovljeno, ugotavljanje potreb in oblikovanje tehničnih specifikacij predmeta javnega naročila v domeni naročnika samega. Ker naročnik kupuje kirurškega robota, ki omogoča uporabo robotskih klipov, bi oblikovanje oz. dopustitev zahteve na način, za katerega se zavzema vlagatelj, pomenila, da naročnik predmeta javnega naročila, ki ga v obravnavanem postopku oddaja javnega naročila naroča, ne bi dobil.

Državna revizijska komisija je v okviru predhodno obravnavanega očitka že pojasnila, da načela zagotavljanja konkurence med ponudniki ni mogoče interpretirati v smislu zahteve po vzpostavljanju konkurenčnosti tudi na tistih področjih oz. v tistih primerih, ko te iz upravičenih razlogov ni mogoče doseči in da tudi načela enakopravnosti v pravu javnih naročil ni mogoče razumeti kot absolutne kategorije. Naročniki so zato v postopkih oddaje javnih naročil upravičeni postavljati zahteve, ki imajo za posledico razlikovanje ponudnikov, vendar le iz razlogov, ki so neposredno povezani s predmetom javnega naročila in so objektivno opravičljivi. Ni pa, kot tudi že pojasnjeno, dopustno razlikovanje ponudnikov glede na kriterije, ki niso objektivno opravičljivi in pomenijo zlasti krajevno, predmetno ali osebno diskriminacijo, s čimer je določen gospodarski subjekt bodisi postavljen v bistveno slabši položaj bodisi je privilegiran, ne da bi za to obstajali utemeljeni razlogi (prim. tudi sodbo sodišča EU v zadevi št. C-513/99). Naročnik torej v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila lahko določi tudi tehnične zahteve, ki jih lahko izpolni samo en ponudnik ali omejeno število ponudnikov, če je razlikovanje med ponudniki, ki lahko ponudijo aparat z zahtevanimi tehničnimi specifikacijami, in ponudniki, ki takšnega aparata ne morejo ponuditi, neposredno povezano s predmetom javnega naročila in objektivno opravičljivo.

Upošteva je navedeno in v zvezi z navedbami vlagatelja, da naročnikovo specifično tehnično zahtevo izpolnjuje le kirurški robot da Vinci Xi proizvajalca Intuitive, Državna revizijska komisija, ne da bi se spuščala v presojo, ali tehnične specifikacije oz. njihovo kombinacijo res izpolnjuje (le) izpostavljeni kirurški robot navedenega proizvajalca, pojasnjuje, da dejstvo, da določeno tehnično zahtevo ali njihovo kombinacijo izpolnjuje le točno določen proizvod/aparat, še ne omogoča tudi že zaključka o naročnikovi kršitvi določb ZJN-3 pri oblikovanju spornih tehničnih zahtev, kot zatrjuje vlagatelj. Kot že pojasnjeno, je naročnik upravičen določiti tudi takšne tehnične

specifikacije, ki jih izpolnjuje zgolj kirurški robot enega proizvajalca, če za določitev takšnih zahtev obstajajo objektivno opravičljivi razlogi, povezani s predmetom javnega naročila.

Vlagatelj zatrjuje, da aparat, ki ga sam ponuja, po svojih tehničnih in funkcionalnih lastnostih v celoti dosega standarde primerljivosti s preferiranim sistemom. Ob zatrjevanju, da je bil z njim že izveden uspešen poseg na daljavo in brez funkcij, ki jih zahteva naročnik, zatrjuje, da sporna tehnična zahteva naročnika očitno ni nujna. Državna revizijska komisija ugotavlja, da njegove navedbe pravno ne morejo biti relevantne, saj v obravnavanem primeru ni ključno, kakšne lastnosti ima aparat, ki bi ga želel ponuditi vlagatelj, temveč je ključno, ali ima naročnik za določitev sporne tehnične zahteve, s katero takšne aparate izključuje, objektivno opravičljive razloge, povezane s predmetom javnega naročila. Državna revizijska komisija je zato vlagateljev dokazni predlog z vpogledom v študijo Wang et al. 2025 zavrnila kot nepotrebnega.

V nadaljevanju je treba presoditi, ali naročnik s sporno tehnično zahtevo, da mora kirurški robot omogočati uporabo robotskih klipov, s katero je omejil konkurenco oz. zožil krog gospodarskih subjektov, ki lahko pridobijo javno naročilo, upravičeno omejuje konkurenco oz. ali ima naročnik za razlikovanje med ponudniki in omejevanje konkurence objektivno in strokovno utemeljene razloge, povezane s predmetom javnega naročila.

Kot že ugotovljeno, je naročnik določil, da mora ponujena oprema (kirurški robot) nove generacije iz redne proizvodnje letnik 2025 med drugim izpolnjevati sporno tehnično zahtevo: »*Oprema mora omogočati uporabo robotskih klipov*« (podtočka I.7 poglavja C) *Specifikacija zahtev naročnika* v dokumentu *Dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila*).

Vlagatelj v okviru zatrjevanja, da naročnik za določitev spornih tehničnih zahtev nima objektivno opravičljivih razlogov, navaja, da naročnikova določitev spornih tehničnih zahtev nima klinično dokazljive prednosti; da študije, ki jih navaja naročnik, ne navajajo, da bi robotski klip moral biti integriran v robotsko platformo, da bi bilo mogoče poseg izvesti varno in da strokovna literatura kaže, da se tudi pri kompleksnejših posegih, ki jih izpostavlja naročnik, uporablja artikuliran laparoskopski instrument kot odlična hibridna rešitev. Državna revizijska komisija ugotavlja, da z izpostavljenimi navedbami vlagatelj ne more biti uspešen. Ponoviti gre namreč, da ZJN-3 določa, kako naj naročnik nabavi blago oz. naroči storitve, ne pa, katero blago sme nabaviti oz. katere storitve sme naročnik, upošteva svoje identificirane potrebe, naročiti. ZJN-3 v določanje in oblikovanje potreb naročnika, na podlagi katerih ta oblikuje predmet javnega naročila, kot že navedeno, praviloma ne posega, z njihovo identifikacijo in opredeljevanjem pa naročnik prevzame tudi odgovornost za svoje poslovanje oz. izvrševanje nalog, zaradi katerih je bil ustanovljen (prim. odločitve Državne revizijske komisije, št. 018-123/2017, 018-043/2018, 018-020/2020). Kot tudi že pojasnjeno je pristojnost za strokovno izbiro ustrezne vrste posegov in način njihove izvedbe izključno na naročniku.

Naročnik pojasnjuje, da kupuje napravo z najsodobnejšo, tehnološko naprednejšo zasnovo, ki omogoča izvedbo zahtevnejših in kompleksnih operativnih posegov in celostno obravnavo pacientov z različnimi, tudi redkimi in kompleksnimi patološkimi stanji in ki med drugim omogoča uporabo robotskih klipov pri tehnično zahtevnih posegih in na težko dostopnih anatomskih področjih. V utemeljitev obstoja objektivno opravičljivih razlogov za določitev sporne tehnične zahteve pojasnjuje, da uporaba robotskih klipov omogoča večjo natančnost namestitve oz. mikrometrsko natančno gibanje, kar zmanjša možnost napak pri nameščanju klipov na žile ali tkiva; boljši nadzor in stabilnost, zaradi filtriranja treslajev rok, kar je še posebej pomembno pri občutljivih posegih; optimalen vidni kot - 3D HD slika; v kombinaciji z gibljivostjo robotskih instrumentov je klip bolje poravnan z osjo strukture (kar je pri laparoskopiji zaradi omejenega kota pogosto težje); lažji dostop do težko dosegljivih anatomskih regij - robotski instrumenti imajo zapestne gibe, zato lahko kirurg natančno manevrira tudi v anatomske ozkih ali globokih prostorih

(v nasprotju z laparoskopskimi instrumenti, ki so togi, kar v takšnih področjih izrazito omejuje natančne namestitve klipov); ergonomske prednosti za kirurga, kot je sedenje v udobnem položaju, bolj naravno izvajanje gibov, nadzor preko konzole, kar zmanjšuje utrujenost in izboljšuje koncentracijo pri dolgotrajnih posegih, to pa poveča natančnost pri uporabi klipov. Dalje pojasnjuje, da natančno in hitro nameščanje klipov zmanjša krvavitve in pripomore h krajšemu času operacije. Klipi, ki jih namešča robotski sistem, omogočajo namestitev pod različnimi koti, bolj natančno in so sestavni del robotskega sistema. Ker v posledici njihove uporabe ni potrebno npr. dodatno vstopno mesto, kot v primeru souporabe laparoskopskih sistemov pri robotsko asistiranih operacijah, se s tem zasleduje tudi cilj minimalno invazivne kirurgije.

Vlagatelj dalje, ob sklicevanju na študijo Aoki et al. 2016, zatrjuje, da uporaba robotskih klipov lahko povzroči resne pooperativne zaplete zaradi migracije klipa, v zvezi z navedbo naročnika, da uporaba robotskih klipov zasleduje cilj minimalno invazivne kirurgije pa ob sklicevanju na študijo Wong et al. 2023 zatrjuje, da je pri večini robotsko asistiranih posegov uporaba dodatnega vbodnega mesta za asistenco standarden postopek. Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj sklicevanjem na navedeni študiji ne more biti uspešen. Strinjati se gre namreč z naročnikom, da prikaz enega primera iz študije Aoki et al. 2016 ne more biti temelj za dokazovanje neutemeljenosti naročnikovih navedb o varnosti izbrane metode, študija Wong et al. 2023 pa ni uporabljiva, saj opisuje tveganja, ki jih robotska roka ustvarja pri hibridnih posegih (in ne popolnih robotskih, ki so cilj naročnika).

Vlagatelj v okviru zatrjevanja, da naročnik za določitev spornih tehničnih zahtev nima objektivno opravičljivih razlogov navaja tudi, da naročnik z določitvijo sporne tehnične zahteve ravna v nasprotju z načelom gospodarnosti, uspešnosti in učinkovitosti (4. člen ZJN-3). V zvezi z navedbami o stroškovni neučinkovitosti naročnika in negospodarnosti naročnikovega ravnanja gre ponoviti že predstavljeno stališče Državne revizijske komisije, skladno s katerim omenjeno načelo ni namenjeno zaščiti položaja ponudnikov, temveč zaščiti javnega interesa. Le-ta se odraža zlasti v racionalni porabi javnofinančnih sredstev, ki ga, skladno z drugim odstavkom 6. člena ZPVPJN, varujejo zagovorniki javnega interesa, med katere vlagatelj ne spada. Že po naravi stvari se zato ponudnik praviloma ne more uspešno sklicevati na kršitev omenjenega načela. Dodati gre tudi, da naročnik objektivno utemeljenih razlogov za določitev sporne zahteve ni utemeljeval s sklicevanjem na stroškovne vidike nakupa kirurškega robota.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da gre v sled predstavljenega slediti prepričljivim pojasnilom naročnika, da oprema popolnega robotskega sistema bistveno olajša izvedbo zahtevnih kirurških posegov na težko dostopnih anatomskih regijah, tako z vidika tehnoloških prednosti, ki jih prinaša uporaba robotskih klipov (lažji dostop do težko dosegljivih anatomskih regij, hitrost nameščanja, mikrometrski natančnost namestitve klipov, boljše vidljivost in slika, poravnost z osjo strukture, filtriranje tresljajev rok, ...), kot tudi z vidika izvajalca kirurškega posega (izboljšana ergonomija, boljši nadzor, stabilnost, ...) in z vidika varnosti za pacienta (zmanjšana možnost napak pri nameščanju, zmanjšane krvavitve, krajši čas operacije, ...). Po presoji Državne revizijske komisije je naročnik z navedenim predstavil razumne, objektivno opravičljive razloge, povezane s predmetom javnega naročila, ki opravičujejo njegovo zahtevo, da mora ponujeni kirurški robot omogočati uporabo robotskih klipov. Navedeni razlogi po presoji Državne revizijske komisije presegajo zgolj željo naročnika po napredni tehnološki opreми, kot navaja vlagatelj.

Državna revizijska komisija ob navedenem zaključuje, da naročniku ni mogoče očitati, da je tehnično zahtevo iz podtočke I.7 v poglavju C) *Specifikacija zahtev naročnika* v dokumentu *Dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila* oblikoval v nasprotju z določbami ZJN-3.

c. podtočka I.5 poglavja C) Specifikacija zahtev naročnika

Naročnik je v poglavju C) *Specifikacija zahtev naročnika* v dokumentu *Dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila* določil, da mora ponujena oprema (kirurški robot) med drugim izpolnjevati naslednjo tehnično zahtevo:

»Oprema mora omogočati uporabo kirurške mize, ki je sinhronizirana z robotom.« (podtočka I.5).

Iz pregleda objav na Portalu javnih naročil je razvidno, da je naročnik z zvezi z zgoraj navedeno tehnično zahtevo prejel dve vprašanji – eno z zaprosilom po potrditvi, da mora dobava vključevati operacijsko mizo, integrirano z robotskim sistemom, drugo pa kot opozorilo zainteresiranega ponudnika o njeni nezakoniti določitvi ter predlog za njen umik - na kateri je naročnik dne 20. 10. 2025 ob 12:00 odgovoril:

»Potrjujemo, da mora ponudba vključevati tudi operacijsko mizo, integrirano z robotskim sistemom.«

in

»Ad 5) Naročnik ne odstopa od zahteve št. 5.«

Vlagatelj v zahtevku za revizijo pojasnjuje, da sinhronizacija kirurške mize z robotskim sistemom (ki jo zagotavlja le robotski sistem enega proizvajalca) pomeni, da robot in miza komunicirata, tako, da se lahko bolnika med operacijo varno premika, robot pa v realnem času kompenzira ta gibanja, tj. ohrani poravnavo troakarjev, napetost tkiv in varne kote instrumentov brez odklopa robota ter na ta način preprečuje napetost instrumentov pri spremembi položaja pacienta med posegom.

Zatrjuje, da naročnik za določitev take tehnične zahteve nima objektivno opravičljivih razlogov in bi jo moral opustiti, saj ni nujna in bistvena za varno in uspešno izvedbo operacij, ki jih bo naročnik izvajal s pomočjo kirurškega robota. Zahteva tudi ni sorazmerna s ciljem, ki ga zasleduje naročnik.

Pojasnjuje, da se robotska kirurgija že vrsto let izvaja na standardnih, z robotom nesinhroniziranih operacijskih mizah, pri čemer se varnost pacienta in natančnost posega zagotavljata z ustreznimi protokoli imobilizacije pacienta in koordinacijo med kirurgom in ostalim medicinskim osebjem. Gre za ustaljeno medicinsko prakso v številnih mednarodnih bolnišnicah in centrih robotske kirurgije, vključno s prakso pri naročniku. V teh razmerah, s pomočjo človeškega faktorja, robot ostane stabilen, troakarji so ustrezno fiksirani, položaj pacienta pa se po potrebi lahko spremeni ob odklopu robotskih instrumentov, ne da bi to povečalo tveganje za poškodbe tkiv ali druge zaplete pri pacientu.

Čeprav sinhronizirana miza res omogoča avtomatizirano kompenzacijo gibanja in določene ergonomske prednosti, te ne vplivajo bistveno na končni klinični izid oz. vsaj ne v tej meri, da bi naročnik lahko objektivno utemeljil prednosti takšne sinhronizacije. Funkcionalni cilj robotske asistencije – minimalno invazivna, natančna in varna izvedba posega – se zanesljivo dosega tudi z drugimi alternativnimi ustaljenimi in povsem primerljivimi metodami, bodisi ročno bodisi mehansko bodisi s pomočjo alternativnih komunikacijskih vmesnikov, torej brez integrirane sinhronizacije.

Vlagatelj navaja, da empirična in klinična praksa potrjujeta, da se pri večini robotsko asistiranih operacij na področjih, kjer bo naročnik uporabljal kirurško mizo, le-ta med posegom sploh ne premika ali pa se premik izvede varno in hitro z ročno deaktivacijo robota. Sinhronizacija mize nima dokazljive prednosti v smislu kliničnega izida, temveč predstavlja zgolj dodatno stroškovno

neučinkovito tehnološko možnost brez neposrednega vpliva na rezultat zdravljenja. Za potrebe svojega dela naročnik objektivno ne rabi opreme, ki zagotavlja sinhronizacijo kirurške mize z robotom. V potrditev navedenega vlagatelj predlaga zaslišanje zakonitega zastopnika vlagatelja in izvedenca ustrezne stroke.

Stroka je večkrat izpostavila, da obvezna uporaba sinhronizirane kirurške mize z robotskim sistemom ni nujna za varno in učinkovito izvedbo posegov. Čeprav omogoča nemoteno delo robotiziranih instrumentov, ne prispeva k boljši klinični učinkovitosti ali varnosti v primerjavi z običajno, nesinhronizirano uporabo mize¹³. Zahteva presega nujne funkcionalne potrebe operativnega postopka, povečuje in ustvarja stroške, povezane z opremo in kompatibilnostjo, brez objektivno utemeljene potrebe za vsak poseg. Klinične študije ne dokazujejo, da bi uporaba integrirane sinhronizirane mize pri robotski kirurgiji izboljšala klinični izvid ali varnost za pacienta oz. da bi pokazala realne prednosti sinhroniziranega sistema nad nesinhroniziranim. Predstavlja torej »nice to have« dodatno tehnologijo, cilj operacije – varen in učinkovit poseg – pa je dosežen tudi brez nje. Sporna zahteva neupravičeno omejuje konkurenco in razlikuje med ponudniki, saj naročnik uveljavlja konkretno tehnološko rešitev in neupravičeno izključuje druge enakovredne tehnične rešitve.

Vlagatelj v nadaljevanju opisuje svoj sistem, ki nima dodatne kirurške mize, sinhronizirane z robotom in zatrjuje, da zagotavlja povsem primerljivo in enakovredno tehnologijo za uspešno izpolnitev naročnikovih objektivnih potreb po varni in učinkoviti robotsko asistirani izvedbi posegov. Funkcionalno in klinično zagotavlja primerljivo rešitev s sistemi, ki uporabljajo sinhronizirano kirurško mizo, obenem pa je tehnično bolj racionalen in učinkovit. Glavni cilj – omogočiti dostop do več organskih sistemov brez dodatnega pozicioniranja pacienta je v celoti dosežen. Pojasnjuje način njegovega delovanja, njegove prednosti in klinične koristi. V izkaz njegovih lastnosti predlaga zaslišanje zakonitega zastopnika in imenovanje izvedenca ustrezne stroke.

Vlagatelj navaja še, da je bistvena razlika med robotskim sistemom, ki uporablja sinhronizirano kirurško mizo in sistemom, ki takšne funkcionalnosti nima, zgolj v načinu kompenzacije sprememb položaja pacienta med posegom (avtomatska komunikacija in robotska prilagoditev položaja instrumentov v realnem času v prvem primeru oz. začasna deaktivacija, ročna prilagoditev ali mehanska kompenzacija gibanja v drugem primeru). Ker pri posegih, ki se bodo izvajali pri naročniku, operacijska miza praviloma ostaja statična, sinhronizacija ne vpliva na doseganje kliničnih rezultatov.

Naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo odgovarja, da sklicevanje vlagatelja na študijo Giannini et al. 2017, študijo Panattoni et al. 2021 in študijo Kallidonis et al. 2025 ni utemeljeno.

Naročnik pojasnjuje, da sinhronizirana operacijska miza z robotskim sistemom predstavlja pomemben napredek na področju minimalno invazivne in robotske kirurgije. Z omogočanjem usklajenega gibanja med operacijsko mizo in robotskimi rokami v realnem času, takšna tehnologija izboljšuje natančnost, varnost in učinkovitost poteka operacije. Navaja, da se prednosti kirurške mize, ki je sinhronizirana z robotom kažejo v tem, da se miza premika usklajeno

¹³ Giannini et al. 2017 - First series of total robotic hysterectomy (TRH) using new integrated table motion fort he da Vinci XI (v nadaljevanju: študija Giannini et al. 2017)

Panattoni et al. 2021 - Perioperative outcomes of the first five cases of surgeries for endometrial endometriod cancer using the new integrated table motin for da Vinci XI (v nadaljevanju: študija Panattoni et al. 2021)

Kallidonis et al. 2025 – Hot to reduce intraoperative preparation and docking time to minimal in a tem with a robotic naive surginal experience? (v nadaljevanju: študija Kallidonis et al. 2025)

z robotskimi rokami in anatomijo pacienta (ko kirurg spremeni npr. naklon ali višino mize, se robotski sistem tem spremembam samodejno prilagodi) in kirurški instrumenti ostanejo natančno poravnani z operativnim območjem, kar zmanjšuje tveganje za nepravilno poravnavo in predvsem za iatrogene poškodbe tkiva; da pri zapletenih posegih sinhroniziran sistem enostavno in tekoče spreminja položaj pacienta brez potrebe po ročnem ponovnem nastavljanju robotskih rok, kar izboljša ergonomijo kirurga, skrajša čas priprave in zagotavlja stalno ter jasno vidljivost operativnega področja; da se odpravlja tveganja nenamernega premikanja robotskih instrumentov, poškodb tkiva ali trkov sistema zaradi ročnega spreminjanja položaja pacienta med robotsko operacijo; da se robotski sistem in operacijska miza premikata usklajeno; da senzorji in povratni mehanizmi pomagajo preprečevati pretirano raztezanje in prevelik pritisk na pacienta; da lahko kirurgi in operacijsko osebje hitro spreminjajo položaj pacienta, ne da bi pri tem morali zaustaviti robotski sistem ali ponovno kalibrirati instrumente, s tem pa se skrajša operativni čas, izboljša potek posega in zmanjša utrujenost kirurške ekipe kakor tudi skrajša čas narkoze in kirurške travme pacienta; da se kirurgi med posegom lažje prilagodijo spreminjajočim se anatomskim razmeram, ki so del različnih faz kirurškega posega (npr. samodejno in varno prehajanje med položajem Trendelenburg (pacient na glavo) in obratnim Trendelenburgom (pacient na noge), kar izrazito izboljša vidljivost v področju operativnega posega, a hkrati ohranja pravilno poravnavo robotskega sistema); da so sodobne sinhronizacijske mize povezane z robotsko konzolo prek digitalnih vmesnikov, ki omogočajo izmenjavo podatkov za sledenje položajev, nadzor varnosti in celo optimizacijo namestitvev s pomočjo umetne inteligence; takšna integracija prispeva k boljšim kirurškim rezultatom in večji standardizaciji postopkov.

Naročnik še navaja, da sinhronizacija operacijskih miz z robotskim sistemom predstavlja ključen korak k izvedbi učinkovitejših in varnejših operacij. Izboljšuje natančnost, zmanjšuje tveganja, podpira ergonomijo in podpira bolj tekoč potek kirurškega dela. Boljši izidi zdravljenja so na široko predstavljeni v literaturi. Integrirano gibanje operacijske mize z robotskim sistemom izboljša natančnost in potek kirurškega posega pri operacijah karcinoma danke, boljši izidi zdravljenja so se odražali z manjšo izgubo krvi in brez potrebe po konverziji v odprto metodo¹⁴. Usklajevanje položaja pacienta z delovnim prostorom robotske roke izboljšuje dosegljivost želenega anatomskega področja in znatno zmanjšuje potrebo po ročnem premikanju pacienta med operacijo¹⁵. Navaja, da je bilo tveganje poškodbe živcev z ročnim premikanjem pacienta dokumentirano že leta 2017, navaja pa tudi, da najnovejša priporočila združenja angl. Society of American Gastrointestinal and Endoscopic Surgeons (SAGES) jasno podpirajo uporabo z robotom sinhroniziranega sistema za premikanje operacijske mize za zagotavljanje večje varnosti pacienta.

Vlagatelj v opredelitvi do navedb naročnika navaja, da naročnik selektivno povzema literaturo, navaja pretirane posplošitve tehničnih prednosti in napačne pravne premise. Naročnik ne izkaže, da bi sinhronizirana miza predstavljala objektivno nujen pogoj za doseganje njegovih ciljev, ampak našteva le možne koristi, ki jih sodobna tehnologija lahko ponudbi v določenih kliničnih okoliščinah. Naročnik ne pojasni, zakaj bi bilo brez te funkcije nemogoče ali bistveno oteženo varno izvajanje robotskih posegov, niti zakaj tehnične alternative niso ustrezne. Klinične študije, na katere se sklicuje, ne dokazujejo nujnosti, temveč zgolj izvedljivost in varnost sinhronizacije kot opcijske nadgradnje. To pa potrjuje stališče vlagatelja, da gre za nadstandard, za funkcionalnost »nice to have«. Četudi bi bilo mogoče razumeti naročnikovo težnjo po uporabi naprednejše tehnologije, naročnik objektivno utemeljene nujnosti sporne zahteve ne izkaže. Čeprav je vlagatelj že v zahtevku za revizijo navedel, da se v Sloveniji in po svetu robotske

¹⁴ Panteleimonitis et al. 2018 - Precision in robotic rectal surgery using the da Vinci Xi system and integrated table motion, a technical note, J Robot Surg. 2018 (v nadaljevanju: študija Panteleimonitis et al. 2018)

¹⁵ Żelechowski et al. 2023 - Automatic patient positioning based on robot rotational workspace for extended reality. Int J Comput Assist Radiol Surg. 2023 (v nadaljevanju: študija Żelechowski et al. 2023)

operacije že leta izvajajo na nesinhroniziranih operacijskih mizah, naročnik ne ponudi niti enega zapleta, poškodbe ali tveganja, ki bi nastalo zaradi odsotnosti sinhronizirane mize.

Največja slovenska bolnišnica, UKC Ljubljana, robotski sistem brez sinhronizacije mize uporablja že od leta 2018 in v sedmih letih sinhronizacije mize ni ocenila za potrebno. V izkaz svojih navedb predlaga imenovanje izvedenca ustrezne stroke.

Ker naročnik priznava, da je sporna zahteva oblikovana predvsem zaradi potreb le manjšega dela predvidenih posegov (15%), to že samo po sebi kaže na nesorazmernost zahteve. Tehnične specifikacije morajo odražati objektivne potrebe naročnika kot celote, ne pa želje omejenega kroga posameznih kirurgov ali posamezne subspecialnosti.

Dalje navaja, da četudi bi bilo mogoče slediti naročnikovi argumentaciji, da integrirana miza lahko izboljša potek operacije in omogoča določene prednosti, to z vidika pravil javnega naročanja ne zadošča, saj mora naročnik izkazati, da je nujna za doseg razpisanega cilja in da brez nje naročnik predmeta naročila ne more varno in učinkovito uporabljati. Prednosti, ki jih navaja naročnik, same po sebi ne pomenijo, da bi bila brez integracije mize operacija onemogočena ali kakorkoli nevarna. To pomeni, da dodatna avtomatizacija ne odpravlja nikakršne kritične pomanjkljivosti.

Tveganja poškodb živcev pri ročni spremembi položaja pacienta so splošno znana in prisotna pri vsakem kirurškem posegu ter ob pravilni tehniki minimalna. Integracija mize tveganje ne odpravi, le del postopka premakne iz ročnega v avtomatiziranega, kar je izboljšava, ne pa nuja. Enako velja za smernice SAGES, saj ne uvajajo obveznega standarda, temveč le prepoznavajo koristnost naprednih sistemov. Vlagatelj se lahko strinja, da integrirana miza predstavlja pozitiven razvoj tehnologije, ne strinja pa se, da je presegla prag nujnosti, ki ga ZJN-3 zahteva za zakonito izključitev vseh ponudnikov.

Vlagatelj pripominja, da iz študije Panteleimonitis et al. 2018 in študije Żelechowski et al. 2023, na kateri se sklicuje naročnik, ne izhaja, da z robotom nesinhronizirana operacijska miza v kombinaciji z dobrimi praksami ne omogoča enake ravni varnosti in učinkovitosti posega. Ključno za varno robotsko asistiranje operacije je pravilna priprava bolnika na poseg¹⁶ in uporaba tehnik in pripomočkov, s katerimi se prepreči zdrs pacienta.¹⁷

Če naročnik do zdaj ni mogel laparoskopsko opraviti določenih ultra zahtevnih posegov, lahko z nakupom robotskega sistema, tudi brez integrirane mize, že dramatično izboljša svoje kirurške zmožnosti. Ločnico med »nemogoče« od »mogoče« predstavlja sam kirurški robot, dodatek integrirane mize pa je korak dalje v optimizaciji, ne v omogočanju posegov *per se*. Sodobna zasnova kirurškega robota je tudi brez integrirane mize popolnoma sposobna izvesti minimalno invazivne operacije, ki jih naročnik potrebuje.

Vlagatelj vztraja, da je konkurenčnost ponudbe s trenutnimi tehničnimi zahtevami omejena na enega samega ponudnika.

Naročnik v vlogi z dne 21. 11. 2025 zatrjuje, da sklicevanje vlagatelja na študijo Giannini et al. 2017, študijo Panattoni et al. 2021 in študijo Kallidonis et al. 2025 ni utemeljeno.

¹⁶ Stefan et al. 2021 - Ergonomics in robotic surgery: patients' safety and protection during complex procedures (v nadaljevanju: Stefan et al. 2021)

¹⁷ Zillioux et al. 2017 - Patient positioning during minimally invasive surgery: what is current best practice? (v nadaljevanju: študija Zillioux et al. 2017)

Četudi se v Sloveniji in v svetu že več desetletij izvajajo robotske operacije, poudarja, da to ne pomeni, da ni potrebe po naprednejši tehnologiji. S sklicevanjem vlagatelja na prakso UKC Ljubljana se ne strinja. Navaja, da je navedba vlagatelja, da naj bi bila najmodernejša robotska tehnologija potrebna le pri manjšem delu predvidenih posegov in navedba deleža 15% nesmiselna in navaja tabelo iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, kjer so opisane predvidene vrste robotskih kirurških posegov za obdobje štirih let. Navaja, da ima najnaprednejša kirurška tehnologija lahko prednosti pri vseh posegih, izpostavlja pa prikaz izračuna odstotka posegov (64%), kjer napredna tehnologija pride do največjega izraza.

Naročnik dalje navaja, da četudi so tveganja poškodb živcev splošno znana in prisotna pri vsakem kirurškem posegu, je potrebno vsa razpoložljiva sredstva (tudi najmodernejšo robotsko tehnologijo, vključno s kirurško mizo, sinhronizirano z robotom) uporabiti zato, da se takšnemu tveganju izognemo.

Naročnik navaja, da vlagatelj skuša neutemeljeno izpodbijati njegovo sklicevanje na študijo Panteleimonitis et al. 2018 in študijo Żelechowski et al. 2023. Strinja se, da je preprečevanje poškodb, ki se lahko pojavijo zaradi neustrezne pozicije pacienta, pomembno, a navaja, da je sklicevanje vlagatelja na študijo Stefan et al. 2021 izven konteksta. Tudi vlagateljevo sklicevanje na študijo Zilliox et al. 2017 označuje za nerelevantno.

Vlagatelj v vlogi z dne 10. 12. 2025 navaja, da študije, na katere se sklicuje naročnik, ne potrjujejo njegove teze, da je sinhronizirana kirurška miza nujna. Vlagatelj ponovno poudarja, da UKC Ljubljana in Splošna bolnišnica Celje do sedaj nista kupili kirurškega robota s funkcijami, ki jih zahteva naročnik. Če bi bile resnično nujne za varnost pacientov, bi jih nedvomno že kupili.

Naročnik v vlogi z dne 19. 1. 2026 navaja, da se je do strokovnih prispevkov, ki jih omenja vlagatelj, že opredelil v predhodnih vlogah.

Vlagatelj v vlogi z dne 22. 1. 2026 zatrjuje, da navedbe naročnika glede vprašanja sinhronizacije operacijske mize ne vzdržijo razumne presoje. Avtorji študij ne dokazujejo nujnosti sinhronizacije za izvedbo posegov, ti zato ti viri ne morejo predstavljati strokovne podlage za postavljanje tehnično izključujočih zahtev v smislu ZJN-3.

Kot že navedeno, naročnik določi tehnične specifikacije predmeta javnega naročila ob upoštevanju določb 68. člena ZJN-3 in temeljnih načel javnega naročanja. ZJN-3 ne določa, katero blago sme nabaviti, pa tudi ne, katere konkretne lastnosti mora imeti blago, ki ga naročnik naroča. Naročnik je pri ugotavljanju svojih potreb in oblikovanju tehničnih specifikacij načeloma samostojen oz. avtonomen, kar pomeni, da tehnične zahteve določi ob upoštevanju lastnih potreb ter pričakovanj glede na predmet javnega naročila, pri tem pa njegova avtonomija ni neomejena, saj ne sme postavljati zahtev, ki niso objektivno opravičljive in bi lahko določenim ponudnikom bodisi dajale neupravičeno prednost bodisi bi jim onemogočale udeležbo v postopku javnega naročanja.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da sinhronizacija kirurške mize z robotskim sistemom pomeni, da robot in miza komunicirata, tako da se lahko bolnika med operacijo varno premika, robot pa v realnem času kompenzira ta gibanja. Navaja, da je funkcionalni cilj zahteve izvedba minimalno invazivne, natančne in varne izvedbe posega. Navaja, da taka zahteva ni nujna in bistvena za varno in uspešno izvedbo operacij in da se ta cilj zanesljivo dosega tudi brez integrirane sinhronizacije, ki jo zahteva naročnik in sicer z drugimi alternativnimi, ustaljenimi in primerljivimi metodami, npr. ročno, mehansko ali s pomočjo komunikacijskih vmesnikov. Zatrjuje, da bi moral naročnik sporno tehnično zahtevo umakniti. Za potrebe svojega dela naročnik take

opreme objektivno ne rabi. Zatrjuje tudi, da sinhronizacijo kirurške mize z robotskim sistemom zagotavlja le sistem da Vinci XI proizvajalca Intuitive.

Državna revizijska komisija najprej ugotavlja, da je cilj naročnika, ki ga zasleduje z izvedbo predmetnega javnega naročila, pridobiti opremo popolnega robotskega sistema, ki bi olajšala izvedbo posegov. V luči zasledovanja tega cilja in z namenom zagotovitve varnejših in učinkovitejših operacij je naročnik določil, da mora kirurški robot omogočati uporabo kirurške mize, ki je sinhronizirana z robotom. Potreba naročnika, ki jo zasleduje z določitvijo sporne tehnične zahteve je torej v zagotovitvi usklajenega, avtomatiziranega gibanja med operacijsko mizo in robotskimi rokami v realnem času, ki izboljša natančnost, varnost in učinkovitost poteka operacije. Kot predhodno že pojasnjeno, je naročnik pri ugotavljanju svojih potreb in posledično pri oblikovanju tehničnih specifikacij načeloma avtonomen, kar pomeni, da tehnične zahteve določi ob upoštevanju lastnih potreb ter pričakovanj glede na predmet javnega naročila. Upoštevajoč navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročniku ni mogoče odreči pravice, da samostojno oblikuje predmet javnega naročila in v okviru tega (v okoliščinah konkretnega primera) zahteva, da kirurški robot omogoča uporabo kirurške mize, ki je sinhronizirana z robotom, v kolikor pri tem upošteva določila ZJN-3.

Posledično se za neutemeljena izkažejo zatrjevanja in izvajanja vlagatelja, v okviru katerih sam opredeljuje potrebe naročnika in navaja, da naročnik sinhronizacije kirurške mize z robotom »ne rabi«, da sporna tehnična zahteve »presega nujne funkcionalne potrebe« in da lahko naročnik že z nakupom robotskega sistema brez integrirane mize bistveno izboljša svoje kirurške zmožnosti. Upošteva potrebe naročnika tudi ni mogoče slediti vlagatelju, da bi moral naročnik v okoliščinah konkretnega primera izkazati neprimerljivost oz. neustreznost drugih metod, ki jih izpostavlja vlagatelj. Ker vlagatelj v svojih zatrjevanjih izhaja iz predpostavke, da je potreba naročnika za varno in učinkovito izvedbo posegov že pridobitev zgolj kirurškega robota, ne pa, da je dejansko njegova potreba pridobiti kirurškega robota, ki bo (v končnem) sicer res omogočal varno in učinkovito izvedbo posegov, a ki bo kompenzacije sprememb položaja pacienta med posegom izvajal robotsko (ne pa na kateri drug način), se za neutemeljena izkažejo tudi vsa njegova zatrjevanja o ne-nujnosti sporne tehnične zahteve za zadovoljitev naročnikovih potreb, predlog vlagatelja za izvedbo dokaza z vpogledom v študijo Stefan et al. 2021 in študijo Zilliox et al. 2017, v zvezi s katerima vlagatelj v luči zatrjevanja ne-nujnosti sporne tehnične zahteve izpostavlja, kaj je ključno za varno izvedbo robotsko asistiranih operacij, pa za nepotrebnega. V luči navedenega se za neutemeljena izkažejo še zatrjevanja vlagatelja, da naročnik v skladu z ustaljeno medicinsko prakso že vrsto let posege izvaja na standardnih, z robotom nesinhroniziranih operacijskih mizah, zaradi česar (smiselno) sinhronizirane mize ne potrebuje. Upošteva, da je cilj naročnika pridobiti opremo popolnega robotskega sistema, ki omogoča avtomatizirano gibanje med operacijsko mizo in robotskimi rokami v realnem času, je v okoliščinah konkretnega primera po presoji Državne revizijske komisije zmotno zatrjevanje vlagatelja, da sporna tehnična zahteva z vidika potreb naročnika predstavlja le dodatno tehnologijo (»nice to have«). Še enkrat gre poudariti, da v obravnavanem primeru naročnik predmetnega postopka javnega naročanja ne izvaja z namenom pridobitve kirurškega robota, ki omogoča katerikoli način kompenzacije sprememb položaja pacienta med posegom in katerikoli način prilagajanja položaja instrumentov, pač pa z namenom pridobiti kirurškega robota, ki kompenzacijo sprememb položaja pacienta med posegom izvaja avtomatsko, prilagajanje položaja instrumentov pa robotsko izvaja v realnem času. Ker je identifikacija in opredelitev potreb v domeni naročnika, je Državna revizijska komisija zavrnila s strani vlagatelja predlagano izvedbo dokaza z zaslišanjem zakonitega zastopnika vlagatelja in imenovanjem izvedenca ustrezne stroke, ki naj potrdita, kaj je za naročnika objektivno potrebno oz. kakšne so njegove objektivne potrebe.

Poudariti gre, da vlagatelj ni v vlogi, da bi naročniku narekoval način dela in organizacijo izvajanja njegove dejavnosti in zato namesto naročnika ne more podajati strokovne presoje o tem, kakšni načini dela so zanj oz. za njegovo delo bistveni. Naročnik, kot že pojasnjeno, tehnične zahteve predmeta določi ob upoštevanju lastnih potreb ter pričakovanj glede na predmet javnega naročila – glede slednjih gre še enkrat poudariti, da njihova identifikacija in oblikovanje nista v domeni (potencialnih) ponudnikov (in s tem tudi vlagatelja), pač pa izključno v domeni naročnika. Naročnik ni dolžan kot ustreznega sprejeti vsakega aparata, ki (v končnem) omogoča kakršen koli način spreminjanja položaja pacienta in prilagajanja položaja instrumentov med posegom, saj ima pravico, da pri pripravljanju tehničnih specifikacij upošteva strokovno utemeljene zahteve in potrebe, ki omogočajo kvalitetno izvajanje njegove dejavnosti in tako (ob upoštevanju določb ZJN-3) določi tehnične zahteve zahtevanega aparata, ki po njegovi strokovni presoji kar najbolj ustrezajo procesom njegovega poslovanja, za katerega je odgovoren.

Navedb vlagatelja o tem, da se varno in učinkovito robotsko asistirano izvedbo posegov lahko doseže tudi z drugimi alternativnimi, ustaljenimi in primerljivi metodami (ročno, mehansko, s komunikacijskimi vmesniki) Državna revizijska komisija ni presojala, saj je predmet postopka pravnega varstva lahko le naročnikovo ravnanje v postopku oddaje javnega naročila (prvi odstavek 5. člena ZPVPJN), ne more pa biti predmet postopka pravnega varstva vprašanje primerljivosti različnih metod spreminjanja položaja pacienta in prilagajanja položaja instrumentov med posegom. Prav tako vsebinsko ni presojala navedb vlagatelja, v okviru katerih pojasnjuje lastnosti svojega sistema, s tem povezano predlagano izvedbo dokaza z zaslišanjem zakonitega zastopnika vlagatelja in imenovanjem izvedenca ustrezne stroke pa je zavrnila kot nepotrebne. Za presojo spornega vprašanja namreč ni relevantno, kakšne lastnosti ima sistem, ki bi ga ponudil vlagatelj, temveč je ključno, ali ima naročnik za določitev sporne tehnične zahteve, s katerimi takšne aparate izključuje, objektivno opravičljive razloge, povezane s predmetom javnega naročila. V kolikor bi bilo potrebno navedbe vlagatelja o primerljivost njegovega sistema, ki nima dodatne kirurške mize, sinhronizirane z robotom, zahtevanemu, razumeti kot vlagateljevo zatiranje, da bi lahko naročnik natančnost, varnost in učinkovitost poteka operacije dosegal tudi z robotskimi sistemi, ki nimajo operacijske mize, sinhronizirane s sistemom, Državna revizijska komisija pojasnjuje, da bi se z njimi vlagatelj zavzemal, da bi tehnične specifikacije predmeta javnega naročila dejansko oblikovali ponudniki, čeprav je, kot že ugotovljeno, ugotavljanje potreb in oblikovanje tehničnih specifikacij predmeta javnega naročila v domeni naročnika samega. Ker naročnik kupuje kirurškega robota, ki omogoča uporabo kirurške mize, ki je sinhronizirana z robotom, bi oblikovanje oz. dopustitev zahteve na način, za katerega se zavzema vlagatelj, pomenila, da naročnik predmeta javnega naročila, ki ga v obravnavanem postopku oddaje javnega naročila naroča, ne bi dobil.

Državna revizijska komisija je v okviru predhodno obravnavanega očitka že pojasnila, da načela zagotavljanja konkurence med ponudniki ni mogoče interpretirati v smislu zahteve po vzpostavljanju konkurenčnosti tudi na tistih področjih oz. v tistih primerih, ko te iz upravičenih razlogov ni mogoče doseči in da tudi načela enakopravnosti v pravu javnih naročil ni mogoče razumeti kot absolutne kategorije. Naročniki so zato v postopkih oddaje javnih naročil upravičeni postavljati zahteve, ki imajo za posledico razlikovanje ponudnikov, vendar le iz razlogov, ki so neposredno povezani s predmetom javnega naročila in so objektivno opravičljivi. Ni pa, kot tudi že pojasnjeno, dopustno razlikovanje ponudnikov glede na kriterije, ki niso objektivno opravičljivi in pomenijo zlasti krajevno, predmetno ali osebno diskriminacijo, s čimer je določen gospodarski subjekt bodisi postavljen v bistveno slabši položaj bodisi je privilegiran, ne da bi za to obstajali utemeljeni razlogi (prim. tudi sodbo sodišča EU v zadevi št. C-513/99). Naročnik torej v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila lahko določi tudi tehnične zahteve, ki jih lahko izpolni samo en ponudnik ali omejeno število ponudnikov, če je razlikovanje med ponudniki, ki lahko ponudijo aparat z zahtevanimi tehničnimi specifikacijami, in ponudniki, ki takšnega aparata

ne morejo ponuditi, neposredno povezano s predmetom javnega naročila in objektivno opravičljivo.

Upošteva se navedeno in v zvezi z navedbami vlagatelja, da naročnikovo specifično tehnično zahtevo izpolnjuje le kirurški robot da Vinci XI proizvajalca Intuitive, Državna revizijska komisija, ne da bi se spuščala v presojo, ali tehnično specifikacijo oz. njihovo kombinacijo res izpolnjuje (le) izpostavljeni kirurški robot navedenega proizvajalca, pojasnjuje, da dejstvo, da določeno tehnično zahtevo ali njihovo kombinacijo izpolnjuje le točno določen proizvod/aparat, še ne omogoča tudi že zaključka o naročnikovi kršitvi določb ZJN-3 pri oblikovanju spornih tehničnih zahtev, kot zatrjuje vlagatelj. Kot že pojasnjeno, je naročnik upravičen določiti tudi takšne tehnične specifikacije, ki jih izpolnjuje zgolj kirurški robot enega proizvajalca, če za določitev takšnih zahtev obstajajo objektivno opravičljivi razlogi, povezani s predmetom javnega naročila.

Pojasnjene ne spremeni zatrjevanje vlagatelja, da se robotska kirurgija že vrsto let in v skladu z ustaljeno medicinsko prakso v številnih mednarodnih bolnišnicah in centrih robotske kirurgije izvaja na standardnih, z robotom nesinhroniziranih operacijskih mizah, pa tudi ne zatrjevanje vlagatelja, da s takim sistemom ne razpolaga največja slovenska bolnišnica, UKC Ljubljana, pa tudi Splošna bolnišnica Celje ne, saj je na predmetnem naročniku izključna pristojnost za identifikacijo in oblikovanje njegovih potreb, nenazadnje pa tudi odgovornost za zakonito in pravilno izvajanje njegovih nalog oz. dejavnosti.

V nadaljevanju je treba presoditi, ali naročnik s sporno tehnično zahtevo, da mora kirurški robot omogočati uporabo kirurške mize, ki je sinhronizirana z robotom, s katero je omejil konkurenco oz. zožil krog gospodarskih subjektov, ki lahko pridobijo javno naročilo, upravičeno omejuje konkurenco oz. ali ima naročnik za razlikovanje med ponudniki in omejevanje konkurence objektivno in strokovno utemeljene razloge, povezane s predmetom javnega naročila.

Kot že ugotovljeno, je naročnik določil, da mora ponujena oprema (kirurški robot) nove generacije iz redne proizvodnje letnik 2025 med drugim izpolnjevati sporno tehnično zahtevo: »*Oprema mora omogočati uporabo kirurške mize, ki je sinhronizirana z robotom*« (podtočka I.5 poglavja C) *Specifikacija zahtev naročnika v dokumentu Dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila*).

Vlagatelj v okviru zatrjevanja, da naročnik za določitev sporne tehnične zahteve nima objektivno opravičljivih razlogov navaja, da empirična in klinična praksa potrjuje, da njena določitev nima klinično dokazljive prednosti v smislu kliničnega izida; da stroka izpostavlja, da uporaba take mize ni nujna za varno in učinkovito izvedbo posegov. Državna revizijska komisija ugotavlja, da s temi navedbami ne more biti uspešen in ponavlja, da ZJN-3 določa, kako naj naročnik nabavi blago oz. naroči storitve, ne pa, katero blago sme nabaviti oz. katere storitve sme naročnik, upošteva svoje identificirane potrebe, naročiti. ZJN-3 v določanje in oblikovanje potreb naročnika, na podlagi katerih ta oblikuje predmet javnega naročila, kot že navedeno, praviloma ne posega, z njihovo identifikacijo in opredeljevanjem pa naročnik prevzame tudi odgovornost za svoje poslovanje oz. izvrševanje nalog, zaradi katerih je bil ustanovljen.

Naročnik pojasnjuje, da kupuje napravo z najsodobnejšo, tehnološko naprednejšo zasnovo, ki omogoča izvedbo zahtevnejših in kompleksnih operativnih posegov in celostno obravnavo pacientov z različnimi, tudi redkimi in kompleksnimi patološkimi stanji in ki med drugim omogoča uporabo operacijske mize, integrirane z robotskim sistemom za izvajanje učinkovitejših in varnejših operacij. V utemeljitev obstoja objektivno opravičljivih razlogov za določitev sporne tehnične zahteve pojasnjuje, da sinhronizacija operacijske mize z robotskim sistemom izboljšuje kirurško natančnost, saj se miza premika usklajeno z robotskimi rokami in anatomijo pacienta; ko kirurg spremeni npr. naklon ali višino mize, se robotski sistem tem spremembam samodejno prilagodi, kirurški instrumenti pa ostanejo natančno poravnani z operativnim območjem, kar

zmanjšuje tveganje za nepravilno poravnavo, tveganje nenamernega premikanja robotskih instrumentov in tveganje poškodbe tkiva ali trkov sistema zaradi ročnega spreminjanja položaja pacienta med robotsko operacijo; pri zapletenih posegih sinhroniziran sistem omogoča enostavno, hitro in tekoče spreminjanje položaja pacienta brez potrebe po ročnem ponovnem nastavljanju robotskih rok, kar izboljša ergonomijo kirurga, skrajša čas priprave in zagotavlja stalno ter jasno vidljivost operativnega področja; poenostavlja potek dela in povečuje učinkovitost; omogoča večjo prilagodljivost spreminjajočim se anatomskim razmeram, ki so del različnih faz kirurškega posega; omogočajo izmenjavo podatkov za sledenje položajev, nadzor varnosti in celo optimizacijo namestitvev s pomočjo umetne inteligence, kar prispeva k boljšim kirurškim rezultatom in večji standardizaciji postopkov.

Naročnik navaja, da so boljši izidi zdravljenja v primeru sinhronizacije operacijske mize z robotskim sistemom na široko predstavljeni v literaturi. Ob sklicevanju na študijo Panteleimonitis et al. 2018 in študijo Żelechowski et al. 2023 navaja, da se je izboljšala natančnost in potek kirurškega posega, prišlo je do boljšega izida zdravljenja, kar se je odražalo v manjši izgubi krvi in brez potrebe po konverziji posega v odprto metodo; izboljšala se je dosegljivost želenega anatomskega področja ter znatno zmanjšala potreba po ročnem premikanju pacienta med operacijo zaradi usklajevanja položaja pacienta z delovnim prostorom robotske roke. Vlagatelj zatrjuje, da naročnikovo sklicevanje na navedeni študiji ne more biti upoštevno iz razloga, ker iz njiju ne izhaja, da z robotom nesinhronizirana miza v kombinaciji z dobrimi praksami ne omogoča enake ravni varnosti in učinkovitosti posega. S temi navedbami vlagatelj ponovno odpira vprašanje primerljivosti sistema z oz. brez sporne tehnične zahteve, s temi zatrjevanji pa, kot v obrazložitvi tega sklepa že večkrat pojasnjeno, ne more biti uspešen.

Vlagatelj ob sklicevanju na študijo Giannini et al. 2017, študijo Panattoni et al. 2021 in študijo Kallidonis et al. 2025 zatrjuje še, da uporaba sinhronizirane kirurške mize z robotskim sistemom ni nujna za varno in učinkovito izvedbo posegov. Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj s sklicevanjem na navedene študije ne more izkazati neutemeljenosti naročnikovih razlogov za določitev sporne zahteve. Kot pojasnjuje tudi naročnik, iz prvih dveh študij izhaja, da je bila uporaba operacijske mize, sinhronizirane z robotskim sistemom varna in učinkovita in torej uporabo take mize podpirata, tretja pa ne govori o uporabi sinhronizacije gibanja operacijske mize z robotom, ampak predstavlja študijo z namenom ocene vpliva usposabljanja pred operacijo v eksperimentalnem okolju na priklop robotskega sistema.

Vlagatelj v okviru zatrjevanja, da naročnik za določitev spornih tehničnih zahtev nima objektivno opravičljivih razlogov (smiselno) navaja tudi, da naročnik z določitvijo sporne tehnične zahteve ravna v nasprotju z načelom gospodarnosti, uspešnosti in učinkovitosti (4. člen ZJN-3). V zvezi z navedbami o povečevanju in ustvarjanju stroškov, stroškovni neučinkovitosti naročnika gre izpostaviti že predstavljeno stališče Državne revizijske komisije, skladno s katerim omenjeno načelo ni namenjeno zaščititi položaja ponudnikov, temveč zaščititi javnega interesa. Le-ta se odraža zlasti v racionalni porabi javnofinančnih sredstev, ki ga, skladno z drugim odstavkom 6. člena ZPVPJN, varujejo zagovorniki javnega interesa, med katere vlagatelj ne spada. Že po naravi stvari se zato ponudnik praviloma ne more uspešno sklicevati na kršitev omenjenega načela. Dodati gre tudi, da naročnik objektivno utemeljenih razlogov za določitev sporne zahteve ni utemeljeval s sklicevanjem na stroškovne vidike nakupa kirurškega robota.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da gre v sled predstavljenega slediti prepričljivim pojasnilom naročnika, da oprema popolnega robotskega sistema bistveno olajša izvedbo zahtevnih kirurških posegov in da uporaba kirurške mize, ki je sinhronizirana z robotom, predstavlja prednost z več različnih vidikov – usklajeno premikanje mize z robotskimi rokami in anatomijo pacienta, samodejna prilagoditev robotskega sistema spremembam, izboljšana kirurška natančnost, izboljšan dostop in ergonomija, varnost pacienta, poenostavljen potek dela

in večja učinkovitost, večja prilagodljivost med posegom, integracija podatkov in avtomatizacija. Po presoji Državne revizijske komisije je naročnik z navedenim predstavil razumne, objektivno opravičljive razloge, povezane s predmetom javnega naročila, ki opravičujejo naročnikovo zahtevo, da mora ponujeni kirurški robot omogočati uporabo kirurške mize, sinhronizirane z robotom.

Nazadnje gre ugotoviti še, da vlagatelj ne more uspeti niti z očitkom o nesorazmernosti sporne tehnične zahteve glede na obseg predvidenih posegov, pri katerih bo prišla v poštev, saj gre slediti zatrjevanju naročnika, da ima najnaprednejša tehnologija lahko prednosti pri vseh posegih, pri katerih bo uporabljena, jasno pa je predstavil tudi podatek, da bo napredna tehnologija do največjega izraza prišla pri skoraj dveh tretjinah predvidenih posegov.

Državna revizijska komisija ob navedenem zaključuje, da naročniku ni mogoče očitati, da je tehnično zahtevo iz podtočke I.5 v poglavju C) *Specifikacija zahtev naročnika* v dokumentu *Dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila* oblikoval v nasprotju z določbami ZJN-3.

d. sklepno

Ker Državna revizijska komisija upošteva predhodno navedeno ugotavlja, da ni mogoče slediti očitkom vlagatelja, da naročnik spornih tehničnih zahtev predmeta javnega naročila v obravnavanem primeru ni določil v skladu z 68. členom ZJN-3 in temeljnimi načeli javnega naročanja, je zahtev za revizijo vlagatelja, na podlagi prve alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, kot neutemeljenega zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Ker je povrnitev stroškov odvisna od utemeljenosti zahtevka za revizijo, vlagatelj pa z zahtevkom za revizijo ni uspel, je Državna revizijska komisija, upoštevajoč tretji odstavek 70. člena ZPVPJN, njegovo zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev upravni spor ni dovoljen.

Predsednik senata:
Aleksander Petrovčič, univ.dipl.ekon.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti:

- vlagatelj po pooblaščenju,
- naročnik,
- RS MJU.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.